

SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.50
Kanadoj ir Lietuvoj \$3.00
Paeiti moty:
Amerikoje \$1.25
Kanadoj ir Lietuvoj \$1.50
Skolbinų kainas klauskite laikra.
"SANDARA"
127 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
127 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

Tel. So. Boston 2408.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

No. 29

So. Boston, Mass., Liepos (July) 17 d., 1924 m.

Metai XI

Spaudos Atgavimo Paminėjimas Neleista Vilniuje

Lenkai Smaugia Vilniečius.

Vilniaus dalies lietuviai norėjo turėti kartu su visa Lietuva apvaikščiojimą 20 metų Lietuvos spaudos atgavimo. Lenkai uždraudė jiems.

Krikščionys su Žydais.

Žydai daugiau už krikšč. rupinasi Lietuva.

Krikšč.-demokratai buvo pradžėjė žydams net "kepty karvelių", kad tik pastarieji eitų su jais į koaliciją sudaryme kabineto. Bet žydai vistiek pasipurtė nuo klerikalų vienpusiškumo ir atsakė. Žydų frakcija davė sekantį atsakymą klerikalams:

"Tinkamai įkainuodama svarbą padarytų pasiūlymų žydų tautiniams interesams, ji (frakcija) vienok negali jų priimti, kadangi žydų tautiniai interesai atsidurtų priešingume su šalies interesais. Jos nuomone, šalies interesai reikalauja, kad nebūtų vienuolikos valdžios. Prie šios žydų tautinių interesų kolizijos su interesais šalies, Seimo žydų frakcija pirmenybę atiduoda interesams pastarosios (šalies)."

Lenkai Išėjo Prieš Franciją.

Lenkai žudo politinius prasikaltėlius. Lenkų seime atstovai kumščiuojasi. Socialistas sudaužė snukį bolševikui.

Lenkų valdžia, kad viešai pasirodžius nepaisant Francuzų valdžios, tyčia nužudė vieną politinį prasikaltėlį. Tulas 19 metų amžiaus vaikas nužudė kokį ten provokatorių. Už tai vaikas tapo nubaustas mirties bausme ir tuojau nužudytas. Bet francuzai, Herriot, Painleve ir k., neseniai prieš tai buvo pasiuntę lenkams protesto notą prieš jų tokį žiaurų politinį prasikaltėlį persekiojimą. Lenkai gi, kad pasirodžius kiek jie paiso francuzų protesto, neužilgo susaudė savo vieną politinį prasikaltėlį. Svarbu tas, kad Lenkų mirties bausmė už politinį prasikaltimą ši buvo pirma. Tas daugiausia ir parodo, kad lenkai juokus daro iš francuzų.

Lenkai ir savo seime pradėjo nežmoniškai elgtis. Jų seiman yra išrinkti du komunistai atstovai. Jie neapkenčia komunistų ir taiko jiems tokias aplinkybes, prie kurių pastarieji turėtų pasitraukti iš seimo. Bet seimo atstovai žodžių jų neįveikia. Todėl jau pradėjo kumščiu juos "mokinti." Vienas komunistų atstovas, Krolikovskis jau keturis kartus tapo apdaužytas. Paskutinį kartą gavo į kailį ir jo komražas Lainsudskis.

Porą kartų labai apmušė tą menką žmogų socialistų partijos

žmogus, Malinovskis. Pastarasis socialistas turi didesnį kumštį už Krolikovskio tai ir šeria kailį savo broliui komunistui.

Kunigui Įdeginio Raides.

BATTLE CREEK, Mich., liepos 13 d. Šiandie atsirado kun. Orion Van Loon, kuris buvo dingęs pabaigoj praeito mėnesio. Ant jo nugaros randasi įdeginia padarė tą pikta darbą. Jisai negali nieko atsiminti kas su juom dėjosį laike vienuolikos dienu, per kurias buvo nežinoma kur jisai randasi. Jisai, sako, sakydavęs pamokslus prieš klaniečius.

Darbininkai Prieš Dawes.

Darbininkų unijos Vokietijoje yra nusistatę prieš Dawes raportą, kurį jisai yra paruošęs, kad sutaikinti Vokietiją su Anglija ir Francuzija. Vokiečiai darbininkai rokuoja, kad priėmus tajį planą, pultų ant darbininkų didelės taksos, kurios ir taip juos pakankamai kamuoja.

Bausmė už Alų.

Du metai kalėjimo bausmės už darymą tikro alaus.

Liepos 12 d. Detroito miesto tiesmabuty tapo skaudžiai nubausta keletas valdininkų ir šiaip žmonių už darymą tikro alaus. Max A. Wošinskis, Hamtramck miestuko mayoras; ir keletas kitų nubausti dviem metais kalėjimo. Kompanijos žmonės, stovinti priešaky, nubausti po du metus kalėjimo ir \$2,000 užsimokėti. Smuklių savininkai, kurie pardavinėjo tokį alų gavo bausmės po tris mėnesius ir daugiau kalėjimo. Jie yra Hamtramck miestuko gyventojai.

Eina Prieš Skiepyimą.

BRISTOL, Conn. Čia tapo įteikta miesto mayorui peticija su 500 parašų. Pasirašę prašo mayoro, kad būtų pašalinta priverstas skiepymas. Esą iš tų, kurie buvo prašyta pasirašyti po peticija, tik aštuoni atsisakė pasirašyti. Mayoras prižadėjo rimtai apsvarstyti tą klausimą artimiausiam susirinkime.

Nušovė du Vyrus.

SOUTH BARRE, Mass. Praeitios nedėlios vakare šeši darbininkai ramiai vakarieniavo vieno kambaryje, kuomet umu įėjo tulas John Rea ir pradėjo šaudyti į juos, žodžio nesakęs. Du tapo nušauti. Žmogžudys pabėgo. Žmogžudystės priežastis nežinoma.

New Yorkas Sugriusias.

Baisi ateitis pranašaujama mokslo vyro.

Profesorius David Todd, paskilbęs mokslininkas, autorius keleto knygų ir daugelio straipsnių, šiomis dienomis paskelbė savo nuomonę apie žemės drebinimą, rodos, negalimose vietose atsitiikti.

Jisai tvirtina, kad New Yorką turės ištikti baisus žemės drebinimas. Esą ta sala, ant kurios laikosi milžinas New Yorkas, yra susidarius iš dviejų sluoksnių. Baisiai dideli miesto namai, kurie vis dauginasi ir dauginasi turi neapsakomo svorio. Ateis laikas kada New Yorkas paliks taip sunkus, kad po juom stovinti žemės pluta nebegalės jo atlaikyti. Ji sprogsianti ir iš gražaus New Yorko teliks tik griuvėsiai.

Tas patsai profesorius gązdina žmones ir su aliejaus emimu. Esą aliejaus randasi po žemės pluta, kurią laiko pakelės. Kada jis bus išnaudotas, žemės pluta turėsianti vidun sugriuti. Tuom susidomėję keletas mokslininkų, bet tas greičiausia nueis taip, kaip neseniai pranašaujama vieno profesoriaus svieto pabaiga, kuri turėjo atsitiikti dėl tulos kometos, buvusios netoli žemės.

Braziliečiai Eina ant Santos.

Brazilijoj sukilimas plečiasi. Revoliucionieriai eina ant Santos miesto. Valdžios didelės armijos grupės veikia prieš sukilėlius, bet be didelių pasekmių.

Poincare Remia Herriotą.

Francijos premjero Herriot valdžia stovėjo tokioj padėtyj, kad jei ne Poincare, buvusio premjero pagelba, ji būtų turėjus griuti. Poincare davė Senatui ilgą kalbą ir balsavo už Herriotą. Sakoma, kad pastarasis sutinkąs tęsti Poincare pradėtą darbą. Manoma, kad jei kada griūtų esama valdžia, tai griūtų tuojau po tai kaip Herriotas parvyks iš Anglijos.

Esamoji francuzų valdžia yra palankesnė Lietuvai, negu pirmiau buvus. Butų gaila, jei ji turėtų griuti.

Mano Nacionalizuoti.

Anglijos valdžia mano paimti į savo rankas anglies kasyklas ir kitas didesnes įstaigas.

Kadaise Lloyd George patiekė planą, kad sunacionalizuoti anglies kasyklas ir žemę. Dabar tas jau paimta domėn Anglijos valdžios ir rimtai pradėta apie dalyką kalbėti. Manoma paimti tą valdžios rankas anglies kasyklas, elektros jėgą, vandens jėgą, ir gal but žemę ir kitas privates įstaigas, kurios turi pla-

tesnės reikšmės gyvenime. Žemės reforma manoma pradėti kitais metais.

Tie, kurie priešinasi tai permainai, sako, kad tai busią tik naujos valdžios tik užsispyrimas, kad pasirodžius, jog jinai padarius ką naujo.

Amerikos Orlaiviai Paryžiuje.

Trys Amerikos orlaiviai, kurie skrenda aplink pasaulį, praeitą panedėlį pribuvo jau į Paryžių. Francuzų valdžia juos pasitiko labai iškilmingai. Iki šiol pastarieji orlaiviai yra išbuvę kelionėje 118 dienų ir skridę 18,035 mylių. Laikė savo kelionės jie skrido 239 valandas. Apskritai jie skrido 75 su virš mylias į valandą.

Prigėrė del Irklo.

LOWELL, Mass., liepos 13 d. Šiandie čia prigėrė vyras, vardu Joseph Lucey, begelbėdamas irklą. Jisai važinėjosi ant upės ir netyčia jo irklas išpuolė į vandenį. Beimdamas irklą jis pasiviro iš valtės ir prigėrė.

Lietuva Mėto Pinigus.

Lietuvos kabinetas duoda pinigų klerikalų laikraščių leidimui.

Ministerių Kabinetas balandžio 23 d. 5 val. nutarė suteikti kun. Dambrausko redaguojamam laikraščiui "Stello" 8,500 litų pašalpos.

Vadinasi, kunigų kabinetas, kunigais ir rupinasi.

Demokratai Nominavo

Demokratai ilgai pešės savo konvencijoj New Yorke dėl Smito ir McAdoo. Vieni norėjo vieno, kiti — kito. Bet ant galo laimėjo "juodas arklis" John W. Davis. Jie balsavo 103 kartus, kol nominavo kandidatą į būsimą Jungt. Valst. prezidentą.

Gazolina Atpigo.

ROCHESTER, N. Y. Čia gazolina jau parduodama po 12 centų už galoną. Taip pigiai gazolina buvo parduodama tik prieš karą. Chicagoje irgi nupigina, bet vistiek dar daug brangesnė, negu tam miestuke.

Rusai Sudursią Galą su Galu.

Sovietų valdžia praneša, kad šiomet jinai galės sudurti galą su galu, nereikėsį jai dirbti popierinių pinigų. Ligšiol bolševikų valdžia vis negalėdavo surinkti iš gyventojų tiek pinigų, kiek ji praleisdavo.

Kablegramas "Sandarai"

"Sandaros" redakcija gavo nuo komp. Miko Petrausko iš Londono sekantį trumpą kablegramą:

"Pasiekiau Londoną Laimingai. PETRAUSKAS."

Reiškia, mūsų kompozitoriui jurių kelionė laimingai nusisekė ir laimingai pasiekė Londoną.

Pasveikinimas Prezidentui.

Liepos 4 d. yra diena, kurioj Jungt. Valst. tapo neprigulmingos. Ta pati diena yra Jungt. Valst. prezidento gimimo diena. Todėl Naujosios Anglijos Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Apskritis pasiuntė tą dieną prezidentui sekancio turinio pasveikinimą:

"His Excelency Calvin Coolidge, Washington, D. C.

We do not often have the opportunity to celebrate the President's birthday and that of the Nation at the same time.

Congratulations and best wishes.

A. J. GOTAUTAS, Secretary of Lithuanian National League of America of the District of New England.

Nuo Prezidento gauta sekantis atsakymas:

The White House Washington July 5, 1924.

My dear Mr. Gotautas:

The generous message which you have sent to the President in behalf of the American Lithuanian National League of the District of New England has pleased him very much. Will you not be good enough to convey to all concerned an expression of his deepest appreciation.

Sincerely yours, E. T. Clark, Secretary.

Mr. A. J. Gotautas, American Lithuanian National League of the District of New England, Worcester, Mass.

Lietuvių kalbon išvertus skamba šitaip:

Jo Malonybei Kalvinui Kuli-džiui, Washington, D. C.

Nedažnai mes turime progą apvaikščioti Prezidento gimimo dieną ir nepriklausomybės dieną tuo pačiu kartu.

Pasveikinimai ir geriausi linkėjimai.

Prezidento atsakymas yra toksai:

Mano brangus Gotautai:

Malonus laiškas, kurį Tamsta siuntei Prezidentui vardu Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Naujosios Anglijos Apskričio, labai patenkino jį. Ar negalėtum Tamsta buti taip geras ir išreikšti visiems Sandariečiams Prezidento giliausią įvertinimą.

Su aukšta pagarba, E. T. Clark, sekr.

Trumpai.

"Naujienos" praneša buk Dr. Graičunas apskundęs "Vienybę" ant \$50,000. Esą "Vienybė" pavadinus jį "ne visi namie," ar kaip ten.

Ziurima, kad geriau nustačius gazolino pardavimą. Manoma, kad sunaudotojai gali gauti ją pigiau, negu dabar.

Tautų Lyga žiuri, kad sumažinus amunicijos dirbimą pasaulyje.

NEW YORK. Liepos 13 d. tula Josephine Romano nušovė vieną vyrą, kuris esą prašęs jos, kad jinai nušautų savo žmogų.

Afrikoje dabar išdirbama daugiau deimantų, negu kada pirma. Praeitą savaitę vienas deimanto akmuo buvo atrastas 24 karatų ir 5000 svarų Anglijos pinigų vertės. Tai didžiausias akmuo atrastas.

WORCESTER, Mass. Čia Westboro & Marlborough gelžkelio linija bus pertraukta veikti. Manoma kiek darbininkų paleisti taipgi.

CHICAGO, Ill. Maldingas žmogus, Henry Ferris, prisigirdė upėje. Vandenin šokdamas jisai turėjo užsirišęs geležies ant kojų ir maldaknygę kišenėje.

1925 m. SANDAROS SEIMAS.

CLEVELAND, O. Čia Sandariečiai jau pradėjo rengtis prie Sandaros seimo, kuris įvyks ateinantį gegužės mėnesį Clevelande. Rengimo komitetas įeina šie asmenys: Karpavičius, Žukas, Praškevičius, Lapė ir Banionis.

MIRĖ EIDAMA Į BAŽNYČIĄ.

PORTLAND, Me., liepos 13 d. P-1ė Ida E. Foster, 30 m. amžiaus, mirė beeidama į bažnyčią. Ji ir pirmiau buvo silpnos sveikatos.

TURKAI SULAIKĖ AMERIKOS ORLAIVIUS.

Jungtinių Valstijų trys orlaiviai, kurie skrido aplink pasaulį Turkijoj tapo sulaikyti. Turkų valdžia norinti ištirti tuos lakanus. Orlaiviai palaikyta vieną dieną ir paleista.

Pranešimas.

"SANDAROS" redakcija gavo daug raštų iš Lietuvos. Su kitu numeriu bus pradėta spaustuoti. Taipgi sekanciam numerui pradėsime spaustuoti labai svarbų Liaudininkų vado Lietuvoje gerb. Sleževičiaus laišką. Visi įsigykite "Sandarą."

A. L. T. S. REIKALAI

PRANESIMAS.

Sandaros Pirmininkui gerb. J. Liutui išvažiavus Lietuvon, man tenka eiti jo pareigas. Kartu su nauju sekretorium ir redaktorium didžiumą bėgančių dalykų sutvarkėme; dabar aš išvažiuoju atostogų. Apstosiū Waterburyje. Ten budamas, žinoma, atliksiu Sandaros pirmininko pareigas. Mano antrašas bus:

Nadas Rastenis,
% Petras Devenis,
144 Willow St.,
Waterbury, Conn.

PITTSBURGH, PA.

Susitvėrė A. L. T. S. nauja kuopa.

Pittsburgėje susitvėrė nauja A. L. T. Sandaros kuopa po No. 85. Valio Pittsburgiečiai! Valio 85-tai kuopai! Linkime jums, draugai, geriausios kloties jusų naujai kuopai bei jusų veikimui. Ši nauja kuopa paeilui yra 5-ta kuopa Pittsburgėje. Pittsburgo lietuviai jau tuojaus pralenks lietuvių koloniją "milžina" Chicago.

A. L. T. S. 85-tos kp. valdyba susideda iš sekančių tėvynainių: Pirm. Petras Paulionis, Vice-pirm. Vitautas Markunas,

Prot. ir Finan. Rašt. Jonas Kuizinas,

Iždininkas Mikas Gurevičius, Iždo Glob. Adolfas Akelaitis, ir Juozas Baltruševičia.

Mes pilnai tikime, kad ši nauja A. L. T. S. kuopa augs narių skaičium labai greitai, nes prie šios kuopos prisidėjo gabūs ir energingi lietuviai veikėjai, ypatingai pil. Kuizinas, yra labai pasidarbavęs Pittsburgėje sandariečių veikime.

A. L. T. S. C. Sekr. V. M. Č.

PITTSBURGH, PA.

Nauja kuopa, nauji veikėjai.

Mūsų kolonijoj Sandariečių veikimas taip prasiplatino, kad net miela. A. L. T. Sandaros kuopos viena po kitos kaip grybai po lytąs dygsta, ir auga, bujoja. Štai kelios dienos tam atgal susitvėrė nauja A. L. T. S. kuopa po No. 85-ta. ir kiek tenka pastebėti, tai mūsų nariuose yra didelis entuziazmas pasiryžimas šią jauną kuopą išauginti didele galinga kuopa, taip skaitlinga nariais, taip savo veikimu.

Draugai Sandariečiai! Sukruskim į organizatyvų darbą, prirašykime prie savo kuopos visus gerus lietuvius South-Side mūsų miesto. Prirašykime savo draugus, gimines, pažįstamus. Gaukime kas savaitę po vieną ar du naujus narius, tad iki naujų metų mūsų kuopa paliks didesnę už 36-tą kuopą. Taip veikiame, atliksime gražų darbą dėl organizacijos, ir padarysime gera savo draugams, nes jie taps mūsų bendrais idėjos darbuotojais, ir skaitydami "Sandarą" turės didelę naudą.

Į darbą draugai! Pralenkime senesnes A. L. T. S. kuopas gyvuojančias Pittsburgėje!

J. Kuizinas.

MANO DRAUGAMS.

Kadangi su daugeliu savo draugų palaikydavau korespondenciją, tai šiūnai visiems pastebiu, kad kaip dirbau taip ir tebedirbu Sandaroje ir su manimi korespondenciją galite palaikyti tuo pačiu antrašu, butent: 327 E St., So. Boston, Mass.

Su pagarba,

K. J. PAULASKAS.

PITTSBURGH, PA.

Nariams 85 kp. Nariams!

A. L. T. Sandaros 85 kp. susirinkimas bus liepos 20 d. (July) šv. Juozapo Parap. Svetainėje 19

gatvės, So. Side. Meldžiame visus narius pributi į šį susirinkimą tuoj po pamaldų, ir ateidami atsiveskit savo draugus prisirašyti prie 85 kuopos.

Šis bus labai svarbus susirinkimas, butinai visi nariai kviečiami pributi.

Rašt. J. Kuizinas.

SANDARIEČIŲ VEIKEJŲ KONFERENCIJA BROOKLYNE LIEPOS 4, 1924.

BROOKLYN, N. Y. "Vienybės" Svetainėje, nuo 8 val. vakare, įvyko A. L. T. Sandaros 1-os kuopos sukviestoji nepaprasta veikėjų konferencija, kurioje dalyvavo šie veikėjai: Dr. E. G. Klimas iš Philadelphia, Pa.; A. Lukas iš Chicago, Ill.; M. J. Damijonaitis iš Chicago, Ill.; K. Uniklas iš Detroit, Mich.; E. G. Klimienė; S. E. Vitaitis, "Tėvynės" redaktorius; K. Širvydienė; P. Klimas iš Shenandoah, Pa.; J. O. Širvydas, "Vienybės" redaktorius; J. Ambraziejus, J. Rugis, A. M. Augunas, J. Beržietis, M. Vasiliaskas, P. Mikolainis, I. Mikolainienė, P. Litvaitis, S. Pauža, J. Ginkus, A. Kandrotas, I. Stanevičius ir keletas kitų svečių iš Sandariečių nusistatymo.

Konferencijon buvo pakviesti garbės svečiai: Dr. M. J. Vinikas, buvęs Lietuvos Atstovybės sekretorius ir J. W. Liutas, A. L. T. Sandaros pirmininkas.

Susirinkimą atidarė J. O. Širvydas su trumpa prakalbe. J. Ambraziejus pareiškė, kad ši konferencija yra sukviesta A. L. T. S. 1 kp.

Išrenkama konferencijos vedėjai: J. Ambraziejus pirmininku, J. O. Širvydas raštininku.

Konferencija pradėta referatais: J. W. Liuto, J. O. Širvydo; potam pakviesta referuoti Dr. M. J. Vinikas.

Po referatų sekė dienotvarkės susitaymas ir ant parinktųjų klausimų kiekvienam bendros diskusijos. Potam likosi padaryta eilė sekamų nutarimų.

NUTARIMAI

1. Nusistatymas link dabartinės Lietuvos valdžios. Priimta rezoliucija sekamo turinio:

a) Kuomet Lietuvos Seime sudaro absoliutę didžiumą krikšč. demokratų partija, mes matome žalingu ir pačiai Lietuvos valstybei ir valst. liaudininkų partijai ir net pažangiajai Amerikos lietuvių visuomenei dalyvavimą valst. liaudininkų koalicinėje vyriausybėje tik su vienais kr. dem., nes tokiose aplinkybėse duodama galimybės kr. dem. diskredituoti mūsų idėjos draugus ir tuo būdu stiprinami patys kr. dem.;

b) Mes remiame koalicinės vyriausybės idėją, bet platesniais pamatais, kad tokiu koalicijon įeitų proporcingai visos partijos dalyvaujančios Seime ir kad valst. liaudininkai galėtų užimti proporcingai svarbias ministerijas;

c) Mes pageidaujame, kad mūsų idėjos draugai, butent valst. liaudininkai, įeidami koalicinėse valdžion, neišsivadėtų savo politinių nusistatymų, ir kad stengtųsi sudaryti artimus ryšius su savo partija Lietuvoje ir net su savo idėjos draugais užsieny.

2. Dėliai Lietuvos Atstovybės Washingtone neveiklumo.

Atsižvelgiant į tą faktą, kad dabartinė Lietuvos Atstovybė Washingtone, savo pasyvumu į visus Lietuvos reikalus galutinai užmigdė Amerikos lietuviuose politinę akciją Lietuvos reikalais, nutarta kas seka:

a) Amerikos lietuvių pažangioji spauda privalo kelti šį klausimą aikštėn ir reikalauti, kad Lietuvos Atstovybė Wash-

ingtone imtųsi aktyvesnės akcijos Lietuvos reikalais;

b) Reiškiamė pageidavimą, kad ir mūsų vienminčiai Lietuvoje, butent valst. liaudininkai, stengtųsi Seime ir kitais galimais būdais atitinkamai reaguoti į tokią žalingą Lietuvos valstybei dabartinės Lietuvos Atstovybės Washingtone pasyvumą Lietuvos reikalais.

3. Dėliai Klaipėdos rinkimų. Mes reikalaujame, kad Klaipėdos Krašte visuotini rinkimai būtų nevilkinamai pervedinti, idant to krašto atstovai galėtų įeiti į Lietuvos Seimą.

4. Paaiškinimas Amerikos lietuvių visuomenei.

Apsvarsčius šiandieninę Lietuvos pavojingą padėtį, kurion pastatė mūsų Tėvynę krikšč. demokratų atmesdami Anglijos valdžios paskolą Lietuvai, matome reikalo raginti Amerikos lietuvių visuomenę gyvai susidomėti Lietuvos reikalais ir stovėti sargyboje mūsų Tėvynės likimo.

Taipgi nutarta visais galimais būdais, spaudoje ir gyvu žodžiu, raginti Amerikos lietuvius — remti visomis išgalėmis Lietu-

vos pažangiųjų žmonių akciją, kaip Lietuvos liaudies švietimo dirvoje, taip ir kovoje už šviesesnę Lietuvos ateitį, ir kartu visuomet vaduotis Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros tokiuose klausimais nusistatymais.

5. Tampresni santykiai ir informacijos su Amerikoks lietuviams.

Juo dažniau iš Lietuvos yra rašoma į mūsų sriovės laikraščius, ypač į A. L. T. S. organą "Sandarą," įvairių informacijų bei atvyksta mūsų idėjos draugų gyvu žodžiu mus teisingai apie Lietuvą informuoti, tuo tampresni tampa mūsų bendrieji santykiai. Todėl nutarta: patariam valst. liaudininkams ateinančios žiemos sezonui pasiūsti Amerikon vieną ar porą įtakingų veikėjų, kurie padarytų po Ameriką prakalbų maršrutus.

6. Šituos nutarimus patariama imti domėn valst. liaudininkų partijai ir visiems mūsų veikėjams kaip Lietuvoje taip ir Amerikoje.

Konferencijos Prezidiumas:

J. Ambraziejus, Pirm.,

J. O. Širvydas, Rašt.

Ką Reiškia Savivaldybių Panaikinimas.

(Val. liaud. atstovo Skipiečio kalba pasakyta 16. VI. 24 Seime).

Gerbiameji Seimo nariai! Šį įstatymo projektą Savivaldybių ir Administracijos komisija pripažino nesvarstytinu. Gerbiama šis referentas čia davė paaiškinimų, kad komisija radusi šį įstatymo projektą nesvarstytinu todėl, kad randanti Savivaldybės reikalingu palikti, kaip pedagogines įstaigas, kad žmonės lavintų. Gal but, vieno kito komisijos nario galvoj tie motyvai ir buvo, bet komisijos dauguma, man esant toj komisijoj, taip supratau, kad komisijos dauguma į savivaldybes žiuri visai ne kaip į pedagogines įstaigas, ne kaip į kokią tai mokyklą, kur galima išlavint tuos neišmanėlius valstiečius, bet kaip į įstaigas, kurios padeda didelį valstybinį darbą dirbti valstybiniam aparatui. Šį įstatymo projektą galima būtų charakterizuoti vienu žodžiu: "išbraukti." Jeigu paskaityti visą įstatymo projektą, kuris be paaiškinamo rašto yra patiektas, bet tas tur but dėl to kad tie ponai autoriai šio įstatymo projekto suprato, kad jokių paaiškinimų rašyt nereikalinga, nes nieko negėbės, kad čia savaime aišku ir čia pakanka vieno žodžio "išbraukti." Reikia visa eilė įstatymo straipsnių išbraukti, reikia savivaldybes išbraukti, ir tada bus visai gerai gyventi. Kadangi ta idėja šitame projekte yra pravesta ir vienintelė, tai man tenka kalbėti tuos motyvus, kodėl tas žodis "išbraukti" nepriimtinas, kodėl toji idėja čia netinka.

Savivaldybės kituose kraštuose yra senos, kaip valstybės, ar gal net dar senesnės. Ir buvo laikas, kada valstybinės teisės mokslininkai galvojo, kad savivaldybių teisė, tai yra įgimtoji piliečiams teisė savo ekonominius reikalus tvarkyti. Gal but, kad teorijoj nuo šito nusistatymo nutolsta, bet gyvenimas nuo šito nenuėjo ir tenai, kur kraštas yra aukštai pakilęs kultūriniai, niekas neginėja kuoplačiausios savivaldybės teisės. Čia gal "dideli specialistai," "vakarų Europos žinovai," gal but, išėję pasakys čionai iš tribunos, kad Francuzijoj savivaldybės pavesė tos administracijos atstovai, centralinės valdžios ir jos labai centro valdžiai priklausomas.

Bet į šitą galima pasakyti, kad jeigu francuzų kultūra apskritai yra gana aukšta, tai to negalima sakyti apie francuzų kaimo kultūrą ir kad Francuzija būtų mums pavyzdys. Mes žiurime į šį klausimą iš praktinės pusės, ar savivaldybės reikalingos, ar ne? Nuo pirmos dienos mūsų valstybės kurimosi, pirmas atsisaukimas, kuris buvo išleistas mūsų pirmojo Ministerių Kabineto, tai buvo šaukimas, kad savivaldybės organizuotųsi. Tas šaukimas buvo vykintas be jokių nurodymų iš centro tas vykinimas ėjo gana margai. Tas margumas gaskart nyko, kaip organizavosi centralinė valdžia, kada galėjo koordinuoti vietos darbus. Ir mes nematėme nei vieno atsitikimo, kad savivaldybės nebutų stojusios pirmon galvon prie valstybinio darbo. Pirmieji savivaldybių vietos centrai, tai buvo centrai, apie kuriuos telkėsi mūsų savanoriai ir kariuomenė. Reiškia savivaldybės organizavosi nuo pradžių mūsų valstybės kurimosi. Tos savivaldybės buvo neginėjamai reikalingos ir nei dabartinė Seimo dauguma nei tie dideli Seimočiai, kurie sugalvojo šitą įstatymo projektą "išbraukti," nebuvo joms priešingi, gal ne visi jie tada buvo Lietuvoj ir nenujautė, ar savivaldybės bus jų įtakoj, ar ne? Galima buvo išleisti įstatymą 1919 m., kuris duoda gana plačias teises mūsų savivaldybėms ir to tuomet niekas nebijojo. Maža to, mūsų Seimas, net kuomet jau paaiškėjo jėgų santykiai, išleido savivaldybių rinkimų įstatymo papildymą, kuris buvo visai tikslus ir numatė tokią pat rinkimą, kaip į Seimą ir dar tuomet niekas neabejojo, kad savivaldybės yra reikalingos ir kad jas reikia rinkti taip pat demokratinio būdu, kaip ir Seimą. Bet mūsų kai kurėms didvyriams, visuomenės darbininkams, pasirodė, kad savivaldybės tai ne visai paklausūs elementas, kad savivaldybės ne visuomet klausio, ką iš širdies diktuoja. Bet objektingai pažiūrėjus, pamatysim, kad nenori klausyti ne dėlto, kad vieno ar kito fizionomija nepakanka, ir ne dėlto, kad butų kito politinio įsitikinimo. Bet todėl nenori klausyti, kad mūsų centras ne visuomet supranta vietos reikalus ir todėl pasidarė tas disonansas ir todėl kyla iš to nesuipra-

timai. Mums yra žinoma, kad dabar savivaldybės yra reikalingos, ir kad joms reikia duoti vystytis ir tas yra paprastas dalykas ir paprastai Lietuvos visuomenei yra žinomas, bet tiktai nežinomas autoriams šito įstatymo projekto. Paprasčiausi motyvai yra štai kokie. Kiekvienas turi įsidėmėti, kad vietos reikalai, ypač smulkio ugio reikalai yra specialūs ir kiekvienai vietai daryti nurodymų iš centralinės valdžios butų ne visai tiksli ir visai negalima dėlto, kad centralinė valdžia negali įsigilinti į įvairius smulkius vietos dalykus. Dėlto ir įvedama teisė vietos gyventojams savo reikalus tvarkyti. Antra, kiekvienam žmogui aišku, kad savo artimus reikalus kiekvienas kuogeriausia gali suprasti ir kuodaugiausia jais susirupinti.

Tiek didžio kulturingumo ir visuomeninio išaugimo iki supratimo vietos reikalų nereikia, kokio reikia, visos valstybės reikalams suprasti, todėl vietos darbininkų, visuomenės darbininkų, daugiau galima rasti ir juos pristatyti prie darbo ir jie, dirbdami vietos reikalams, didelį valstybinį darbą padarys. Dar daugiau, jeigu mes pavesime viską biurokratinei tvarkai, tai turėsime dar daugiau bėdos, nes mes žinome, kad mūsų valstybės aparatas visiškai jaunas ir dėl daug visokių susidariusių priežasčių toli gražu netobulas. Mes turime gana pavyzdžių. Juk į šitą netobulą aparatą daug neįeitų jėgų, kurios yra surištos su vietos gyvenimu, mes neteksime naudingų visuomenei ir valstybei darbininkų, jeigu viską centralizuosime. Be abejonės, kad išnaudoti maksimum iniciatyvos ir energijos geriausios, sumaniausios dalies tautos, tai butinai irgi reikia dalį valstybės reikalų perleisti savivaldybėms, t. y. palikti nesusiaurintas savivaldybes.

Bet yra dar vienas motyvas, kodėl savivaldybėms reikia ypač ugio reikalus pavesiti. Mes žinome, kad valstybės aparatui prižiūrėti, kontroliuoti yra valstybės kontrolė. Valstybės kontrolė turi gana daug valdininkų, bet ar viską jie pamato, ar viską prižiūri? Ar mes nežinome gerai, kad yra ne maža bylių dėl visokių suktybių, kyšiavimų, pasisavinimo valstybinio turto tarp valdininkų? Galima būtų dar daugiau valstybės kontrolei valdininkų priimti, etatus dar padidinti, bet ar mes galime būti tikri, kad tokia biurokratinė kontrolė atsieks tikslo? Yra smulkio ugio darbų, kuriuos negali valdininkai sukontroliuoti dėl to, kad valdininkai irgi taip pat yra silpni žmonės, kai kada gali ir nepamatyti tenai, kur kiekvienas piliečiui galima pamatyti. Mes gerai žinome, kad savivaldybės ugio gyvenimas kontroliuojamas dykai, kontroliuoja patys gyventojai, jie gerai žino kiek kuriam ugio reikalui išpultų pinigų išleisti, ir tegul pabandytų savivaldybės tokius pinigus aikvoti ne tiksliai, tai vietos gyventojai visus smulkmenas kuogreičiausiai sužinos ir išskels. Galima būtų be apsirikimo pasakyti, kad savivaldybių ukyje, tenai, kur daugiausia visokių materialų atsiskaitymų, tenai visokių nesąžiningų prisavinimų, nusukimų nuo visuomenės turto kur kas mažesnis nuosimtis, negu valdiškose įstaigose. Tai yra todėl, kad daugiau matoma vietos žmonėms, kas darosi, ir tie darbuotojai žino, kad į jų veikimą žiuri šimtas akių ir kad nuo tų akių priklauso jų veikimo palaikymas, o ne nuo aukštųjų valdininkų, kurie sėdi Kaune, centre, kuriems popieriu reikia atsiskaityti. Ir čia yra nemokama kontrolė, ir ji galėtų daug ką atstoti, ir todėl vertėtų savivaldybes palikti.

Šitas įstatymo projektas, kaip pasakė Gerbiamas referentas, turi mintį, dar ne visas savivaldybes išbraukti. Tai butų per daug didelis žingsnis. Tai reikia ne tik savivaldybes išbraukti, bet reikia ir kai kuriuos konstitucijos pargr. išbraukti. Kadangi tai per sunki operacija, tai tam tikrus kėblumus sudaro: reikia surinkti daugumą daug didesnę, negu turi tie ponai, šio projekto autoriai. Todėl reikia išbraukti tą, ką galima, kaip galima išaiškinti konstituciją. Konstitucijoje, teisybė, nėra pasakyta, kad reikia palikti apskrities savivaldybes, o jeigu nepasakyma, tai galima išbraukti.

Bet mes gerai žinome ir tą, turbūt, gerai žino ir autorius, ką tai reiškia išbraukti apskrities savivaldybes: tai reiškia — išbraukti visas savivaldybes. Mes galime drąsiai pasakyti, kad viename valsčiuje, dar gerai, gerai jeigu yra vienas ar du inteligentiai, vienas ar du visuomeniniai subrendę, išaugę darbininkai. Jeigu atskirsime valsčius, paliksime pavienius tuos valsčius, tai kas pasidarys? Jiems liks vien skursti, kaip skurdo valsčiai prieš karą. Jeigu čia sakoma, ir čia p. referentas pareiškė, kad, girdi, negerai, kad susidarė dvi valdžios vietos — apskrities viršininkas ir apskrities savivaldybės, aš nežinau ar tai nesu-

prantama, kas sakoma, ar turima kas kita galvoje. Čia nėra dviejų valdžių. Įstatyme numatytos funkcijos, ką turi dirbti apskrities viršininkas ir apskrities savivaldybė. Jeigu supuola funkcijos, tai tik viename, butent dėl privalomų įsakymų leidimo. Kadangi šita funkcija supuola, tai reikia padaryti, kad neleistų tų pačių privalomų įsakymų Apskrities Savivaldybės ir Apskr. Viršininkai, bet nesakyti, kad reikia visai panaikinti. Galima būtų kitaip išaiškinti, kad yra dvi apskrityje valdžios, butent: valdžia tų žmonių, kurie jautėsi atšakomingi prieš galin-

gasias partijas, o kita, kuri turi šiek tiek savystovumo. Tai tik taip galima aiškinti, bet ne įstatymų nustatytomis funkcijomis. Todėl tas pasakymas yra iššokęs iš nesuipratimo ar nežinojimo tų dviejų organų funkcijų. Todėl, jeigu mes priimtumėm šitą įstatymo projektą, išbrauktumėm apskrities savivaldybes — tuo pačiu mes paraližuotumėm valsčiaus savivaldybes todėl, kad darbininkų vietoje nėra, o pasukim antra, kad yra daug klaidų, daug reikalų, kuriuos gali vykinti tikrai valsčių grupės, ne vienas valsčius, nes didelės ligoninės vienas valsčius negalės pstatyti, o reikia, kad būtų tam tikra valsčių grupė, žmonių grupė. Taigi, ir šitas neduos galimybės savivaldybėms vystytis ne tik apskričių, bet ir valsčiaus.

Dabar, čia ponai projekto autoriai ar kas nors iš jų grupės galės pasakyti: meldžiamieji, mes neginame jungtis į sąjungas. Čia ir buvo prasitarta, jog, girdi, galima susijungti, sudaryti kaip ir pusiau legalę organizaciją, ir mes, reikalui esant, jas pripažinsim arba nepripažinsim. Aš kitaip suprasti negaliu, kad jeigu duoti teisės jungtis valsčiams į sąjungas ugio reikalais, tai bus tas pats apskritis.

Bet jeigu kas nuosirdžiai galvoja, jeigu mes nenorime tik išsisukinėti, bet norime kad savivaldybės dirbtų valstybės darbą, kaip jos iki šiam laikui dirbo, jeigu mes nenorime savivaldybes ligi pat šaknų išnaikinti, jeigu mes nenorime savivaldybes išbraukti taip, kaip šitas žodis kartojamas šitame įstatymo projekte, tai mes jokiū būdu negalime kalbėti apie šito įstatymo projekto priėmimą.

Todėl aš vienintėliai ką galiu pasiulyti, tai šitą įstatymo projektą laikyti nesvarstytinu.

(Is "L. Ž.")

GANDRAI

DRAMA VIENAME AKTE.
Liuosai vertė Liekno Murgas.

(Tąsa)

JONAS:— Taip, tas tiesa! Praėjus šiai naktiui kagi bereišk vakarieniauti su komandantu. Valgytum skanius valgius, jei nebutum kvaila, ir gertum stiprius gėrimus, kurie priduočius drąsos! Kaslink kitko — argi nėra geresnio dalyko, kaip kad išbuti be miego visą naktį, ir paskui laukti pakol dangus paraudonuos kitoj pusėj eglyno?

ONA:— Pati valdau save šią naktį, mano drauge. Galiu budėti sau viena. Jis, kurs paukščiams rodo kelią, parodys ir man! (Žingsniai pasigirsta už durų.) Gal but mano valanda jau prisiartino.

JONAS:— Tišš! (Tyliai prasišalina nuo lanko. Mikas, ant ras kalėjimo sargas, įeina kambarin. Ona atsikus prie jį ir stovi lyg ant muštro, norėdama pasirodyti, kad nieko nebijo, bet tuom pačiu sykiu rankas nuleidžia už nugaros, kad neparodžius jų drebjimo.)

MIKAS:— Ona Kerenova, tai lankytojai, atėjo tavęs aplankyti.

ONA:— Lankytojai! (Sako beveik pašnibždomis.)

MIKAS:— Dabar jie yra pas komandantą.

ONA:— Sakyk — greitai sakyk!...

MIKAS:— Jie atėjo iš tavo gimtinės provincijos. Moteris ir vyras. Vyro vardas — Mitrius.

ONA:— Mitrius! (Ona sušunka iš baimės ir išsigandimo, išduoda meilės paslaptį ir nerimastį. Gniaužo rankas, akys pradeda temti.)

MIKAS:— Moteriškė vadina si Katerina.

ONA:— Mano motina! (Tuos žodžius tardama galvą nuleidžia ir užsidėjus rankas ant akių verkia.)

MIKAS:— Jie turėjo ilgą kelionę, keliavo ilgą laiką, idant pamatyti tave. Jų drabužiai nuplyšę. Vyro kojos apvynictos skarmalais, kadangi savo batus atidavė moteriškei, kuomet jos baltai nebesilaikė ant kojų. Jie keliavo pėsti.

ONA:— Nesakyk, nesakyk, jiems, jog aš rytoj išaušus turėsiu numirti! Ar dar niekas jiems tai nepasakė? Ar taip?

MIKAS:— Dar ne.

ONA:— Ar galiu aš juos matyti? O mano drauge, turėk širdį! Susimylėk ant manęs!

MIKAS:— Komandantas sakė, jie galės ateiti ant valandėlės pas tave, jeigu vėliau eisi su juom vakarieniauti.

ONA:— Tai negali būti teisybė — jis negalėjo taip sakyti! Jis to nepadarys — ypač tokiam momente, juk jis žino, kad aš turėsiu rytoj rytą numirti. Iš tikrųjų, jis nenorėtų manęs išsiųsti į tolimą kelionę su tokia nuodėme — sugėdintą. (Valandėlę patylėjęs.) Buvau nieko neatbojanti, pasityčiojimū pilna. Dariau suokalbius, bet visada prisimindavau Mitrių! Ne, tas negali būti! Niekados!

MIKAS:— Na, tai reiškia, jog tu atsisakai?

ONA:— O, nelaimė! Klausk jo dar sykį! Leisk mane prie jo, kad galėčiau išmaldauti jo susimylėjimo!

MIKAS:— Nėra susimylėjimo. Galėjai būti liuosa jau senai, netik dabar, jeigu butum sutikęs su komandanto reikalavimais. Jis tave būtų paliuosavęs, kadangi tu esi graži, Ona Kerenova. Bet vietoje būti dėkinga, tu pasityčiojai iš jo prielankumo. Na, ir kas išto? Dabar turi gulėti šitame kampe visą dieną. Tik tai prie tenai prisiartinus tu stovi prie šito lango ir visuomet žiuri į rausvus saulėleidžius. Daboji gandrūs be

skraidant. O dabar tie nelemti mulkia, kurie tave myli, pėsti atkeliavo, kad tik tave pamatytų. Jie mano, jog tu iškeliauji į Siberiją, jie tiki, kad tave vėl kada nors galės pamatyti, kaip kad Rusijos Močiutė buvo galima matyt po daugelio metų. Bet komandantas išsiųs juos ten iš kur jie atėjo. Jis jiems viską pasakys.

ONA:— Sustok! Eik pas savo valdoną ir pasakyk jam, kad Ona Kerenova paniekina jį ir nesibijo jo!

MIKAS:— Tišš! Siena turi ausis! (Biskutį suminkštėjęs) Klausyk, sesute, kas iš to kuno po viskuo? Jis negalės paliesti tavo sielos — vieną valandą, dvi — ir potam...

ONA (Liudnai su verkumu): — Mitriau! Mitriau!

MIKAS:— Tavo mylimas niekad to nežinos. Atsimink — jie yra komandanto rankose, tavo motina, Katerina. —

ONA:— Jie taip pat prakeiks jį. Jie nesibijotų nė vieno jo šuns. Pasakyk jam, kad aš atsisakau išpildyti jo paliepimą — kad siela Onos Kerenovos priklausu joms sutvėrėjui, ir nuleks pas jį nesutepta.

MIKAS:— Tavo mylimas, tas vargšas Mikas, užstatė pavojų savo ūkį, idant atvykus čia tave pamatyti. Tavo motina pardavė karvę, kad galėtų pasipirkti kelionei duonos...

ONA:— Mitrius... jo ukis... mano motina pardavė karvę... mano siela... (Ji apsisotojo ir vėl išpalengvo pradeda kalbėti) Leisk man pamatyti... pardavė karvę, kad galėtų nusipirkti kelionei duonos. (Mikui) Ar jie labai nuvargę, broli?

MIKAS:— Taip.

ONA:— Ir gal but sušalę?

MIKAS:— Taip, sušalę.

ONA:— Tiesą sakai, jie sušalę. Jie labai trokšta manęs pamatyti.

MIKAS:— Taip, tavo motina tuo pačiu sykiu verkia ir juokiasi — ji yra labai silpna...

ONA (Stoja priešais jį, ir akis išplėtus energingai kalba): — Pasakyk komandantui, kad Ona Kerenova sutinka vakarieniauti su juomi šį vakarą, jeigu jis duos jos motinai ir tam jaunam vyrui užtekinai pinigų kelionei, ir nusamdys trukį jiems parvažiuoti į jų provinciją, ir, aparty, atpirks parduotą ūkį ir nupirks mano motinai karvę. (Mikas nusilenkia ir nori eiti.) Palauk! Pasakyk jam, kad įsakyčiau priduočius man raštiškai, supranti — juoda ant balto, aš noriu matyti savo akimis.

MIKAS:— Tai bent įsakyk, kuris tuojaus pasmerktų seną moteriškę — bet komandantas gerai lošia savo užmanymą.

ONA:— Dabar gali eiti. (Mikas išeina. Jonas prieina prie lango ir sustoja.)

JONAS:— Na, išblyškėle, kaip dabar?

ONA:— Eik šalin! Eik šalin! Nugrįžk savo nedorą veidą nuo mano akių! Argi visuomet turėsi tave matyti tarpe dangaus ir manęs?

JONAS:— Rytoj tau bus ramybė, sesele. (Juokdamasis.) Rytoj beaustant.

ONA:— Šį vakarą vakarieniausiu su komandantu, ir priminsiu jam apie tai, kad tu pavogei mano pinigų, kuomet verkdam prašiau tavęs nupirkti duonos.

JONAS (Su baime):— Sesute, tu to nepadarysi! Aš tau bile kada sugrąžysiu tuos pinigų, kadangi tu dar nemirsi rytoj rytą, tikrai ne!

ONA:— Ona Kerenova jau

nematys kito saulėleidžio, aš tau tai užtikrinu. (Ji žiuri į jo veidą su panieka, paskui juokiasi.) Eik šalin ir palik mane vieną ramybėje. Kam man reikalingi tie pinigai? (Jonas kaip nudiektas žiuri į jos akis.)

JONAS:— Juk nieko nesakysi komandantui, kad pavogiau tavo pinigų?

ONA:— Baily, ar neisi šalin? (Vėl tuojaus suminkštėja.) Atleisk man, broli. Beveik iš kantrybės buvau išėjus — mirties skonis dabar jau visai niekai. Neprisimink Onos Kerenovos su panieka arba baime, juk ji tau nieko blogo nepadarė, visuomet buvo prielanki iki šiai valandai.

JONAS:— Taip, labai prielanki ir rami šitame kampe. Aš negalėsiu šią naktį užmigti, nes pavogiau tavo pinigų. Ar atleisi man, sesele, ištikro atleisi?

ONA:— Kaip Dievas atleidžia Onai Kerenovai, taip aš tau atleidiu. Eik ramybėje, broli. Sudie, liki sveikas iki rytojaus. (Ana ištiesia rankas pro geležinius rėmus. O Jonas bučiuoja jos rankas, paskui kalba.)

JONAS:— Sudie, mano sesute! (Jonas eina šalin. Ona pasilieka prie lango.)

ONA:— Netekau jusų šį vakarą, jus brangūs gandrai! Jau visai sutemo. Negaliu matyti jusų sparnų judėjimo dauose bei girdėti jusų pasveikinimo ženkla. O, laisvi sutvėrimai, ne-skriskit taip toli, palaukit Onos! Eglių viršūnės apsuptos mėlsva migla. Ramus vėjelis vėdina mano išblyškusį veidą. (Iškelia rankas ir sušunka.) Likie sveika Rusija brangi, aš mylėjau tave, kovojau už tavęs, ir dabar mirštu dėl tavęs! — Dar viena taurė kartybių — dar viena taurė išgerti — ir tada užgimsiu laisva, ir pakilsiu aukštai, aukštai virš debesų, virš tavęs, brangi Rusija. Arba gal nieko daugiau nežinosiu — gal tik šį vakarą yra tavo paskutinė dovana dėl manęs. Na, dabar aš ją turiu, žinau kas ji yra, ir žinau, kad yra karti! Dar, po viskuo, kas gi yra ta laisvė? Ar tiktai sėdėti su motina prie pečiaus, ar tiktai vaikščioti su Mitriumi po dykumą. O ne, daugiau negu tas, daugiau reikiąs nei tas! Aš mirštu, komandante, vienok neapvilta — neišbauginta! Ona iš gilumos savo širdies juokiasi iš tavęs, tu niekad nepalietei jos sielos. Prakilnus ir šventas džiaugsmas yra jos! (Ji nutilsta atsigrįžia prie lango. Balzguna prietemos šviesa apšviečia jos veidą. Stai-ga pasigirsta žingsniai už durų. Ona atsigrįžia į duris. Mikas, nešdamas liktarne, įeina kambarin, paskui jį eina Katerina ir Mitrius. Katerina atrodo sena, jos žili plaukai pridengti skepetaitė, kojos apmautos Mitriaus dideliais batais, akys raudonos nuo verkimo ir šalto vėjo, rankos dreba iš didelio nuovargio. Mitrius yra neperdidelis, storas vyriukas. Jo drabužiai suveltai, kojos apvynictos skarmalais. Eidamas vidun neša kepurę rankoje. Pamatęs Oną puola ant kelių prie jos kojų. Ona laiko apkabinus savo motiną, paskui uždėda rankas ant savo mylimojo galvos.)

(Pabaiga bus.)

Gyvenimo Taurė.

Gyvenimo taurės ragaujam

Nežvelgdami į ją,

Ir jos gražius nuplajam

Mes ašarų srove.

Kuomet gi uždanga prieš mirtį

Nupuola nuo akių,

Kai aiškiai tenka mums patirti

Daugybę paslapčių.

Tuomet pamatome, kad joje

Nebuvo kas ragaut,

Kad vien svajonė mus viliojo,

Kol stengė mus apgaut.

M. Lermontovas—
Vertė Antanas Valaitis.

Mikui Petrauskui.

Karštai mylėjom mes Tave!

Karštai ir Tu mylėjai mus!

Nuliudę likom be Tavęs...

Ir Tu apleidai... neramus...

o o o

Per ilgus-ilgus metelius,
Tiesei Tu mums gražius kelius,
Kuriais keliais ir mes ir Tu
Vaikščiojom taip smagiai kartu.
Tik Tu ir kalnų slėnuma,
Ėjai su atvanga pirma.
O mes, kaip upė, kaip sriovė,
Tik sekėm buryje Tave.

Ir taip beinant, kelyje,
Graži. maloni draugija—
Visi geri, visi draugai,
Pralėidom laiką laimingai—
Turėjom įvairių laikų,—
Dainų, žaislų, skausmų, juokų...
Ir miestų salės, ir šilai,
Pakalnės, seniai aržuolai,
Ir pievos, per dienų-dienas,
Girdėjo mus garsias dainas.

Dabar apleidai Tu mumis,
Ir okeano bangomis
Plauki Tėvynėn mylimon,—
Plauki gražiojon Lietuvon.

Jau laivas dingsta iš akių...
Krutinėj tiek skausmų tokių,
Kurios ir ilgėsiu laiku
Užgydyt bus gana sunku...

Paliekam mes vieni svetur:
Kame bus džiaugsmas? Iš kur?
Juk taką skinti per dagius,
Bei vest per lieptą neregius
Tik Tu mokėjai. Mums vargu
Pateks ištrukti iš nagų
Tylaus nykimo; nes aišku,
Kad mums keliaut Tavu taku
Yr' leista, arba mintimis,
Ar sekant Tavo pėdomis.
Netekus mums dabar Tavęs,
Tik šaltas myris mus čia es...

Vienok, ir Tu, ir mes visi,
Tėvynės meilės bangose
Paskendę, dirbam vien tik Jai;
Nepaisant, kad ir mus' keliai
Dabar skirtingi, ir našta
Į kalną su vargu nešta,—
Bet tikslas mus' visų aiškus:
Tėvynė praieities kapus
Apleido; tas tikra tiesa.
Bet dar vis tiek Ji nēr liuosa.
Dar užsilikę vortinkliai
Visur ten kabo; dar uoliai
Ten veisias kandys ir vorai...
Dar sielas varžo prietarai...
Dar tik per neaiškias dausas
Ateina spinduliai šviesos
Į mus' Tėvynę; dar žiedai
Sunykę; dar dainų aidai
Vis skamba šermenų balsu.
Dar audros siaučia...dar tamsu...

Tėvynėi esant tuos varguos,
Ir kas gi Jos nekels...neguos?...
Jei bent tik žmogus be širdies
Tėvynės šaukmo negirdės
Nei rodys sielų sąjaušmų
Atjaust kitos širdies skausmų...

Todėl mums aišku, kad ir Tu
Apleidai mus ne su piktu
Tiksiu. Mylėjai Tu mumis...
Bet kartu meilės liepsnomis
Degei Tėvynėi; ir Tu Jai
Keliauji dirbti nuoširdžiai.
Tėvynės meilės pajiega
Tave ten šaukia; ir eiga
Likimo skiria mums kelius
Skirtingus. Ir todėl mums klius
Tavęs ilgėtis... Tik iš tos
Bendrosios praieities rimtos
Veikmės, pasėmę ištvėrmės
Gal vis pajiegsim dirbt ir mes,—
Nors ir vieni... Ir ta dvasia
Bendros veikmės užgaus skliautis,
Ir kelias atsivers platus
Prie laimės ir gerovės. Nes
Tik kova ir darbai išves
Mus' šalį iš didžių bėdų,
Ant kelio, kur nebus slidu...
Ant kelio mus tautos garbės,—
Kur mus' bendra daina skambės...

—:—

Karštai mylėjom mes Tave!
Karštai ir Tu mylėjai mus!
Nuliudę likom be Tavęs...
Ir Tu apleidai... neramus...

Gabijietis.

Liepos 5, 1924.

"BEDARBAI ČIA SUŠAUDOMI."

(Feljtonėlis)

Maskva yra bagotas miestas. Akmenų ir iškabų joje rasi lig valios. Keletą metų joje badavau pasiutusiai smgiai. Bet pagaliau taip išalkau, taip higieniš-kai ištuštinau savo pilvą, kad pradėjau sapnuoti apie Hamsuno "Badą." Na, išėjau iš kantrybės ir nutariau išvažiuoti kur į sodžių.

Bučiau dar nevažiavęs, bet ypatingai man įsipyko visokios iškabos. Sotam jos labai sveikos. Juk kada pilvas pilnas, tai išmintinga pakvototi, kad sukračius ponišką vakarienę. Tuom tai jau gana pasitarnauja tos iškabos. Bet alkanas skaitydamas tik piktiniesi. Pavyzdžiui, kone kiekvienam penktam lange pamatysi maž-daug panašią iškabą: "Duonos galima gauti už pinigų."

O tą dieną kada apleidau Maskvą, tai lyg tyčia maišės tokio pobūdžio iškabos. Prie teatro: "Tikietais 56783929209 rublių." Prie valgyklos: "Karšta sriuba parsiduoda pigiai." Prie kėpyklos: "Duonos galima gauti už pinigų."

Na, po visais! Atsiduriau į priemiesti ir pasikračiau, kaip paukštėlis ištrukęs iš rankų. Sakau, dabar tai jau mano pilvas nebebus kapitalistas — dykunas, galėsiu duoti jam darbo.

Bet tuojuo už Maskvos plečia-si niuri dykuma: balos, duobės ir miškai. Šiurpas ima keivį. Mat, civilizacija tai ne žvirblis, kuris mieste ir kaimelyj randa sau vietą.

Nusidošinau į sodžių Kuznečio-vą vardu, kuris randasi koki 50 mylių atstu nuo Maskvos. Čia lyg ko ir naujo pamačiau. Namukai iš rąstų subudavoti, bažnyčia tebekerkso, žmonės knisais ant siaurų rėziukų karves pasikinke. Sutikau kulaką ir prašau:

—Tamstų mylista...

—Na, o ką gi?

—Tamstų mylista, aš be darbo.

—Tai ir gerai.

—Bet...

—Juk mes turime darbininkų valdžią.

—Bet aš alkanas.

—Tegul ir pilvas pasiili prie proletariato diktatūros.

—Aš užmiršau, Tamsta, juokus krėsti.

—Juokai sveika pilvui.

—Tu kvailas.

Jis drožė man į ausį ir nuėjo savo keliu. Aš atsistojau eiti toliau. Pamačiau bobą ant karvės jojant.

—Tamsta atsargiai, perspėjau ją.

—Gal tamsta žinai, kur karvė galėtų gaut darbo? — ji užklause.

—Maskvoje, durna boba, — atsakiau.

—Ar tai teisybė?

—Ten vargo su karve jau neturėsi, gali but tikra.

—Ar šunų ten nėra?

—Ten ir kačių nėra.

—Tai prasta. Pelės gali užpulti.

—Ten ir pelių nėra.

—Tai labai gera vieta gyvent.

—Bus dar geresnė, kada ten ir žmonių nebebus.

—Bet vistiek, tai labai toli. Ji nujojo ant karvės.

Ašėjau toliau.

Priejau muziką.

—Tamsta, kokios naujienos?

—Niekio ypatingo.

—Kokie laikraščiai pas jus ateina?

—Nė kokie.

—Tai gyvenate be laikraščių?

—Ar tu neturi ką geresnio kalbėti?

—O kaip su duona pas tams-tas?

(Seka ant 6 pusl.)

Kazys ir Dėdė

—Palauk, Dėdė, na, o kur taip skubinišiai net linksmai švilpau-damas?

—Aljo, Kazy! Aš tave, vaike, nei nemačiau, kad tu čia eini. Nagi buvau užėjęs pas zakristi-joną, tai, vaike, man paskaitė linksmą naujieną, kurią rašo ka-tik iš seno krajaus gautoje gazietoje, kuri mane labai nudžiū-gino. Jeigu, vaike, būtų saliniai kaip kitados kad buvo, tai nieko nelaukdamas tuoj ėčiau ir kaip bematant išto linksnumo ištuš-tinčiau kvortą geros ruginės ir kokį pusbačkį alaus, dar ir savo frentams gerai užfundyčiau...

Tai kągi tokio linksmaus, Dė-de, girdėjai, kad net iš tokio linksnumo ir pakvaišti norėtu-me, jei tik būtų galima.

—Nagi, vaike, zakristijonas iš kur tai gavo bedievišką gazie-tą "Lietuvos Ukininką" kur yra parašyta, kad šiauliuose buvo Antikristas užgimęs, bet mote-rys jį pagavo ir užmaugė. Da-bar jau aš šur žinau, kad pabaig-s svieto greitai nebus, tai ir džiaugiuosi.

—Ar tu, Dėdė, tikrai tiki, kad tai jusų vadinamas "Antikristas" buvo?

—Kodėlgi, vaike, netikėsi! Juk mes esame ne maži vaikai ir suprantame kaip dalykai dedasi. Tik pamąstytk sau gerai, argi tai galimas dalykas, kad tas vaikas, po užgimimo trečioje dienoje at-sisėdo. Juk tai jau aišku, kad ne kas kitas buvo kaip tik pikta dvasia.

—Ar tu, Dėdė, manai, kad tai geras darbas atliktas tą kudikį nusmaugiant?

—Žinoma, kad geras! Juk šventraštyje yra aiškiai parašy-ta, kad kada pasaulis subedievės, tai užgims Antikristas, kuris bus labai drutas. Jis greit už-augs ir užaugės su geležiniu pe-čiumi važinėti ir jame degs žmo-nių dušias.

—Labai klysti, Dėdė, taip sa-kydamas. Visų pirma turi nepa-miršti penktąjį Dievo prisaky-mą, kuris sako neužmušk. Bet tamsiosios davatkos, kurios yra persigėrusios fanatizmu atliko juodžiausį darbą, kokį galima pasaulyje sau įsivaizdinti. Jos nusmaugė nekaltą kudikėlį, ku-riam gal labai daug kas buvo lemta šiame pasaulyje.

—Aš, Kazy, nesuprantu, ką tu nori man pasakyti.

—Aš žinau, Dėdė, kad tu ne-supranti, nes jei tu suprastum, tai netik, kad nesidžiaugtum, bet dar apsivertkum išgirdęs to-kį juodą darbą atliktą. Aš taip-gi skaitau "Lietuvos Ukininką" ir skaitau tą žinutę, kuri mane smarkiai sujudino, kada ją per-skaičiau. Pabaigoje tos žinutės yra pastebėta, kad po to kudikio nusmaugimo, buvo pašaukti daktarai, kurie ant jo padarė ty-rinėjimus ir pripažino, kad tas kudikis būtų gamtos apdovano-

tas neapsakomu stiprumu ir už-augęs būtų buvęs neapsakomas drutuolis. Jeigu jis vos trečioje dienoje savo gyvenimo nebutų likęs tamsiųjų davatkų fanatiz-mo auka, tai aišku, kad jis būtų išaugęs tokiu vyru, kur būtų bu-vēs gal drūčiausias visame pasau-lyje ir teikęs garbę visai mūsų tautai.

—Kaip tu sau, vaike, nori taip šnekėti, bet aš vistiek tavim ne-tikėsiu. Argi tai galimas daik-tas, kad gimęs vaikas vos tik trečioje dienoje po gimimo be-prausiant galėtų atsistoti. Juk tai nežertai?

—Panašų gamtos apsiereiški-mų, Dėdė, pasaulyje yra galy-bės. Visai trumpoje praeityje buvo žinia, kad Vladivostoke, Rusijoje, auga kudikis, kuris yra dar vos tik pusės metų, bet jau turi barzdą ir usus taip, kaip kad suaugęs vyras. Bet tas kudikis netik, kad tėvų arba kaimynų nebuvo ir nėra užsmaugiamas, bet sykiu valdžia jo tėvams tei-kia gerą paramą jo auklėjimui ir prižiūrėjimui. Gi tuo pačiu sy-kiu, daktarai daro ant jo tyrinė-jimus ir labai daug ko naujo at-i-dengia dabartiniui mokslui. Na, ir daleiskime, jei tokis kudikis būtų Lietuvoje, tai beabejo, kad padarytų nepaprastą sujudimą. Tai jau beabejo, kad kunigai tuoj išleistų įsakymą pradėti vi-sais varpais skambinti, kad Lie-tuvą apgynus nuo piktos "dva-sios." Tas mums aiškiai parodo, kad aklas fanatizmas nežiurint kokis jis būtų, yra labai pragaiš-tingas tautai. Tokiu budu, mes, Sandariečiai, ir esame griežtai nusistatę, kad vesti Lietuvos liaudį tikru demokratiniu gyve-nimo keliu, kad ją supažindinti su pasaulio žmonijos gyvenimu ir visais esančiais apsiereiški-mais.

—Jeigu, Kazy, taip yra kaip tu kad sakai, tai, vaike, tavo pu-sėje teisybė ir tos bobos negerai padarė tą vaiką susmaugdamas.

—Čia jau, Dėdė, kiekvienam bent kiek protaujantiems žmo-gui yra ganėtina aišku, kad tai atliktas juodas darbas. Bet pa-žvelgk į klerikalinę spaudą, ar joje rasi aprašymus apie tokius darbus? Aišku kad ne! Jie tą viską užtyli, kad neparodžius liaudžiai savo fanatizmo vaisių. Tad viską kruvon suglaudus ir padarius peržvalgą, mes ir sa-kome, kad kol Lietuvoje viešpa-taus klerikalizmas, kol Lietuvos liaudis bus tamsinama, mes nie-ko gera Lietuvos nesulauksime ir tenai tokis fanatizmas viešpataus ir tokie panašūs at-sitikimai bus paprastu dalyku. Jeigu klerikalams rupi Lietuvos gerovė ir jos ateitis, tai kodėlgi jie nepatraukė tas davatkas teisman už žmogžudystę; kodėl neparodė Lietuvos žmonėms kaip jie turėtų elgtis ateityje jei tokie atsitikimai pasikartos.

—Aš, vaike, ant to nieko ne-

turiu ką sakyti. Geriaus aš eisiu į bažnyčią ir sukalbėsiu ražan-čių, kad tiems žmonėms Dievas duotų dvasią šventą, bo jie neži-no ką daro.

Invairi Daktariška Knyga

Vyrai, Moteris ir Merginas, jei norit žinoti, kodėl jusų Plaukai slenka, perskaitykit šitą Knygą, tad žinosit. Be abejo vartoji vi-sokias plaukų Gyduoles, bet plaukai slenka, ir gana, o gal vi-sai nuslinko, o jei ne, tai nu-slinks. Ar norit turēt storus ir dailius plaukus? Jei taip, tai iš-

naikinkit pleiskaną, kuomi su-laikysite slinkimą plaukų ir už-auginsit storus net visai ant gal-vos nuplikusius plaukus, trumpa-pame laike.

Gal norite žinot apie kokias ligas? Budamas aptiekorium man pasisekė išrast plaukų au-ginimui gyduoles, ir su pagelba Daktarų išleidau didelio formato Daktarišką knygą su 86 recep-tais. Gyduoles sutaisis kiekvie-nas geras aptiekorius, pagal re-cepto knygoje. Plaukų augini-mui gyduolės randasi aptiekose ir yra vartojamos gydymui įvai-rių Ligu. Iki šiolei dar nė vien-am nesisekė išrast geresnes,

kadangi ši yra tikriausia ir vie-nintėle gyduolė auginimui plau-ku. Knygos prekė \$1.00.

Norėdamas knygos, idėk į laišką vieną dolarij, ir paminėk

kokiame Laikraštyje matei šitą apgarsinimą. Adresuok taip: MR. F. DAVIDSON, P. O. BOX 126, Oregon City, Oregon.

AMERIKOS LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖS ŠIAULIŲ SKYRIAUS VEIKIMAS

Amerikos Lietuvių Prekybos Bendrovė be Kaune įsteigto Lietuvos Tarptautinio Banko, apie kurio veikimą ir stovį daug maž paaškinau neperseniai, turi dar pačia-me Kaune įsteigusi didžiausią moderniškoms mašinomis mašinspą, vienintėlį Kaune didelį garadžių, didelius mū-rų namus, sandėlius ir t. p.

Turi provincijoje: Palangoje ir Anykščiuose ir kitur mūrų namus. Bet viena iš svarbiausių ant kurios apart Tarptautinio Banko veik ir remiasi visa Bendrovės ateitis, yra Šiaulių skyrius. Tas skyrius susideda iš keletos atski-rų dalykų arba įstaigų: elektros gamyklos, Bačiūnų dva-ro ūkio, durpyno ir mūro namų Šiaulių mieste. Bačiūnų dvarelis B-vei yra Lietuvos valdžios išnuomotas ilgiam laikui, jame ūkis vedamas pavyzdinčiai, iš laukų akme-nys išrinkta teip kad dabar galima visus laukus apdirbti traktoriais. Yra ten 8 arkliai, 16 karvių, kiaulių, vištų ir t. t. taip kaip geroje diktoje amerikoniškoje farmoje.

Ten pat Bačiūnuose stovi ir elektros gamykla "Ega," kur gaminama elektra Šiaulių miestui, bendrovės durpy-nams ir Šiaulių apylinkei.

Tenai jau ketvirtį metų kaip dirba gana daug darbi-ninkų. Tas darbas daug pinigų lėšavo, o dar buvo ir klaidų padaryta delto tik šimet už kokio poros mėnesių manoma, kad jau visi įrengimo darbai bus užbaigti.

Jau nuo pernai rudens Šiaulių miestui elektra duoda-ma iš tos gamyklos. Miestas išperka per mėnesį elektros daug maž už 30,000 litų. Bet tos mašinos, kurios ten elek-tros gamykloje yra, jas pilnai išnaudojant, galėtų duot elektros už kokį 15,000 litų daugiau. Bet buvo kliūtis. Šiaulių miesto didieji fabrikai negalėjo imti elektros del-to kad elektros stotyje nors buvo mašina labai didelė, bet tiktai viena. Ir neduok, Dieve, joje kas pagestų, tuomet kol mašina pataisytų, reiktų būt be elektros o fabrikuose, ypač Šiaulių didžiuosiuose odų išdirbystės fabrikuose, iš to galėtų būt didžiausių nuostolių. Delto visi Šiaulių fab-rikai kol kas ėmė elektrą tiktai šviesai, o ne sukimui ma-šinų.

Mašinų sukimui jėgos Šiaulių fabrikantų apskaitliavi-mu, dabartiniu laiku reiktų elektros mėnesiui už 100,000 litų. Delto B-vės valdybos buvo ieškomi būdai ir dedama visos pastangos, kad į pabaigą šios vasaros būtų gatava antroji mašina ir turbo-generatoris. Vienu žodžiu, kad galima būtų pilnai išnaudot elektros stotį ir kad ji mėne-siui duotų ineigų ne 30,000 litų bet 150,000 ar daugiau.

Dabar man vienas iš B-vės valdybos narių p. A. Jur-kūnas iš Šiaulių rašo, kad jau antroji mašina ir turbo-generators nupirkta ir pradėta statyt, o per kokį du mėne-siu būsią užbaigta.

Namai esanti Šiauliuose sunaudota įsteigimui elektros stoties centralinės raštinės ir durpynų eksploatavimo rei-kalams.

Durpynų yra labai didelis plotas: kelios dešimtys de-šimtinių. Vietomis durpių storis yra po 2 seksniu. Vi-sas paviršis jau yra nuo krūmų nuvalytas ir prirengtas dar-bui. Vanduo kanalais nuleistas, geležinkeliai per durpy-nus praveisti, 4 elektros mašinos durpes dirba, prie jų daug dirba darbininkų. Durpės yra labai geros... Daug dur-pių yra išparduota Lietuvos Valdžios gelžkeliams. Kiek tik durpių padaryt valios, tiek galima tuojaus parduot—pirkėjų visuomet yra užtektinai.

B-vės Šiaulių skyriaus ateitis permatoma labai gera, ir daugiausia ant to remiama viltis, kad Bendrovė visiems savo šerinininkams galės padaryt pelno, ir šerų kapitalo iš-lyginus tas skyles, kurias padarė markių kritimas ir kaip kurje kiti nuostoliai, padidint teip, kad niekam ne tik ne-būtų nuostolių, bet būtų ir pelno.

Mano įsitikinimu yra, kad užbaigus statymą ir bran-gių mašinų užtektinai pripirkus, jokių didelių iškaščių B-vė neturės, o izeigas nuolatos turės dideles ir todėl tvar-kingai dalykus vedant, jei ne šimet, tai sekantį metą tik-rai jau galės dividendus savo šerinininkams mokėt ir pas-kuai kas met progresuot ir augt.

F. VIRAKAS.

NEPAPRASTA PROGA!

Tik iki Liepos 30 d., 1924

Naudinga knyga ir laikraštis, tai yra žmogaus kasdienio gyvenimo mokykla, tad Sandara norėdama praplėsti tą-ją kultūrinį darbą, duoda nepaprastą progą kiekvienam. Tad, kuris iki liepos 30 d. prisiųs Sandarai \$5.00, tas gaus laikraštį "Sandarą" ant visų metų ir sykiu gaus didelę knygą ar Lietuvos Albumą arba Vilniaus Albumą. Atskirai bile kurį Albumą perkant kainuoja po \$4.00. Bile kuris Al-bumas ir laikraštis sykiu kainuoja \$6.50, bet mes atiduo-sime už \$5.00, kad suteikt progą lietuviams įsigyti nau-dingą laikraštį ir puikią knygą sykiu sutaupant \$1.50! Tie Albumai yra sekanti:

LIETUVOS ALBUMAS.

Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vie-tik paveikslų įvairių Lietuvos profesionalų bei veikėjų, bu-tent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dai-lininkų, generolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kai-kurių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir nau-dinga kiekvienam. Jos kaina \$4.00.

VILNIAUS ALBUMAS.

600 M. VILNIAUS JUBILĖJAUS PAMINĖJIMUI 1323. Tai milžiniška 10X13 formato knyga, turinti 194 pusla-pius, kur 63 yra aprašymas Vilniaus Istorijos, o kiti visi užpildyti paveikslais atžymintais Vilniaus miestą. Tame tarpe yra 8 spalvuoti paveikslai. Knygos didumas aišku tame, kad ji yra atspaudinta ant gražios popieros ir sveria 3 svarus. Kiekvienas, kuris nori papuošti savo knygyną ir susipažinti su Vilniūm butinai yra reikalas turėti tą knygą. Jos kaina su pasiuntimu \$4.15.

Tad norėdamas pasinaudoti progą, nevilkink, bet greitai siųsk penkinę ir Tamista nesigailėsi taip padaręs. Už gau-tą penkinę, taipgi sutinkame siųsti "Sandarą" Lietuvon per visus metus ir sykiu duosime vieną Albumą. Apie tai pranešk ir savo draugui.

"SANDARA"

327 E St.,

So. Boston, Mass.

"VIENYBĖ"

LIAUDIES UNIVERSITETAS.

Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" kompletus, turi na-muose turtą, kurio kultūrinė vertė atstoją pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvard universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery "Vienybės" kultūros turtas di-dėja eilėmis, apsakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai cen-tas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas dieną.

VIENYBĖ

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

"KARYS"

Kam rupi nuolatos sekti mus Tėvynės gynimo reikalus, tas tegul užsisako 1924 metams karių lavinimo laikr. "Karyj."

"Karys" rašo įvairiais Lietuvos kariuomenės reikalais ir duoda daug žinių iš visos Lietuvos ir iš užsienio.

"Karys" spaudina bendrai lavinančių raštų, kurie svar-bu skaityti visiems šviesiesiems žmonėms.

"Karyj" esti daug pranešimų iš kariuomenės švietimo Komisijų darbų.

"Karyj" yra paveikslų, reginių, apsakų, eilių, juokų, etc.

"Karys" rupinasi jaunuomenės kuno lavinimu, paduoda daug sporto žinių iš Lietuvos ir užsienio ir todėl jis butinai reikalingas kiekvienam sportininkui. Sporto skyrių "Ka-ryj" veda sportininkai specialistai.

"Karys" savo skaitytojams atsako į klausimus.

"Karys" savo metiniams prenumeratoriams duoda dova-nai priedą gražų, spalvotą siėm. KARIŲ KALENDORIŲ 1924 metams. Kalendorius dailiniko Jomanto darbo, pa-puoštas D. L. K. Vytauto portretu, kitais paveikslais ir su-rašyti jame žymesnieji lietuvių ginklo rugalėjimai nuo pat senovės ligi šių dienų.

"Karyj" bendradarbiauja daug įvairių rašytojų, moksl-i-ninkų, poetų, sportininkų ir tt.

"Karij" redaguoja majoras P. RUSECKAS.

"Kario" kaina Amerikoje metams 2 dol. 50c., pusei metų 1 dol. 50c.

Adresas: KAUNAS, Nepriklausomybės Aikštė "Kario" Redakcija.

Lietuviai Amerikoje.

BROOKLYN, N. Y.

Išlindo yla iš maišo.

Amerikos lietuvių visuomenė nereikš daug aiškinti apie čia viešinius (viešėjusius) Neo-Lithuanijos studentus-atstovus: K. Marčiulionį ir V. Banaitį. Ypač juos gerai atsimena ir atsimins Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros nariai-darbuotojai. Jiems rodo daugiausia prisėjo šiedviejų vaikagalių reikalui tulžies išlieti. Juk dar neseniai "Sandaros" skiltyse ėjo ilgaisi straipsniai, pranešimai, ginčai. Kiek rašalo, energijos susirinkimuose išlieta, tai lai jau buna viešpačiui ant aukščiausios garbės!

Vienok, kaip ne kaip paslaptis, kokios partijos tie žmonės yra: liaudininkai, jų simpatizatoriai, krikščionys demokratai ir kiti koki likosi (bent iki šių dienų) paslaptimi. Berods, jei neklystu, didžiūnos opinija, pagaliau, išgyveno ta, kad jiedu esą, na... liaudininkų simpatizatoriai, tik gaila, kad Sandara oficialiai neprisidėjo prie jų paramos, nes jie but daug naudos sandariečiams padarė... (sic!) Svarbiausiu priparodymu jų "liaudininkystės" buvo tai, jiedu buvę karininkai, dalyvavę "mušiuose" su lenkais, pirmieji buvo prie Klaipėdos užėmimo. Pridėjus dar tūdviejų studentų šaltę šauksmą: "Reikia Lietuvai kitokios valdžios ir tvarkos!" (Ką neseniai ir gavo — grynai, 100 nuosimčių katalikišką valdžią), nekurius jau net sunku buvo įtikinti, kad jie ir galėtų būti kas kitas kaip tik "geri liaudininkai."

Tiedu "liaudininkai" važinėjo po lietuvių kolonijas, sandariečiai (didesnė didžiūmoj) rengė jiems prakalbas, jie rinkosi "savo tikslui" aukas ir nusigrįžę besijuokdami sau į rankovę, pasiliko kuomi esą...

Bet štai artinasi tu mūsų "misionierių" "misijos" pabaiga. Marčiulionis jau rengiasi Lietuvon vykti, Banaitis šiaip sau "atostogauja" pas gimines. Jie truputį nerimauja. Sudomėta ir dalinai suvilta Amerikos lietuvių visuomenė nesužinos, kas jie išties per vienį! Prie to, truputį ir sazinė, galimas daiktas, grauzia: paliaus dirbė savo darbą, išvažiuos Lietuvon, o amerikiečiams dar nē atatinkamas ačiu nepasakytą.

Reikia gauti proga, reikia kaip nors numaskuoti. Juk kitaip negalima. Tai butų kelionė be užbaigos. Nes gyvenimo istorijoj dar rodos nėra tos paslapties, kuri amžina paslaptimi butų pasilikusi. Tai vienas, tai kitas biesas ima ir iškelia įvairius suokalblius, tartatis, papildytus prasižengimus. O studentai bandami nieku kitu kaip tik tais pačiais "smertelnais" žmoneliams, ir tų gyvenimo patvarkymų neapsilenkia. Jų "misterijai" ir galas ateina. Jų partvyškusimas ir gi pasirodo: yla išlenda iš maišo, na ir ką padarysi.

Štai kaip tų "misionierių" kaukė pati nusilupa ir štai kaip brooklyniečiams tenka jų tikras veidas pamatyti.

Birželio 30 d. brooklyniečiai 99 nuoš. sandariečių didžiūm) rengia Dr. M. J. Viniko išleistuvių vakarienę. Net daugeliui vakarienių rengimo komiteto narių nežinant kokiū būdu ant programos atsiranda ir vieno tų studentų, K. Marčiulionis, vardas. Vakarienių kilni. Daug gražios ir inteligentiškos publikos. Vakara veda studentų karštasa rėmėjas, "Vienybės" redaktorius J. O. Širvydas. Lyg tyčioms pirmuoju kalbėtoju statoma "Tėvynės"

redaktorių, S. E. Vitaitis. Šis karštas ir patriotingas sandarietis linkėdamas Dr. Vinikui geros kelionės Lietuvon, neiškenčia neperbėgęs trumpais ruožais ir Viniko darbų bei sunkiai savu laiku Washingtone pergyventų dienų. Primena jis, kad kuomet darbai buvo sunkūs, veik be algių reikėjo gyventi, Vinikas buvo tinkamas, geras ir nebuvo Lietuvon šaukiamas. Dabar bet gi kuomet reikalai pagerėjo, kada jau yra už ką gražiausioje Washingtono rezidencijoje gyventi, Vinikas šaukiamas į Lietuvą, o čia atsiunčiama ponai, kurių nosių negalima pasiekti. Pareiškių, kad Liet. valdžia rupinasi ne Liet., bet privačių ypatų reikalais. Trokšta kalbėtojas, taipgi, kad sugrįžęs Lietuvon Vinikas parvežtų ir Amerikos lietuvių progresyvės visuomenės linkėjimus, butent: "Amerikos lietuvių progresyvė visuomenė tol, kol dabar Lietuvos valdžioje esanti elementai (kunigai) neis prie savo profesijos (altoriaus), ir neužleis politika užsiimti svietiškajai inteligentijai. Amerikos lietuvių šauks tol, kol Lietuvoje nepradės gyvuoti laisvės žodis, nes liaudies persekiojimai, ir tt."

Ir, kaip matot, nieko per daug nepasakytą. Lygiai tik išleistuvėna susirinkusių vietos ir apylinkės sandariečių sentimentas pareikšta, ką vaizdžiai liudijo gausus delnų plojimas ir neišpauskaitai pakilęs susirinkusių upas. Kalbėtojų net keletas artimais sėdinčiųjų svečių pasveikina, pareikšdami: "Tai, bra, gerai pasakei! Lai Viniko lupomis šitai pasiekia Lietuva!"

Kai kurie betgi nerimauja. Tuo nerimautoju daugiausia "nužiūrėta" čia dalyvaujantis Dr. Viniko vietininkas, H. Rabinavičius. Nors, istiesų, labai apsilvita. Rabinavičius bent to neparodė. Pašauktas pakalbėti, jis šaltai, kaip oficialas, pasakė kas jam pridera, visiškai apie pirmiau kalbėjusio pareikštąs mintis neprisimindamas.

Apie ylą, kurį veik per pusmetį, mūsų visuomenės maiše niekieno tinkamai neprisėsta slėpėsi nė nepamanyta.

Ir ji čia išlindo. Pakviestas kalbėti Neo-Lithuanijos atstovas studentas K. Marčiulionis, palinkėjęs Vinikui laimingos kelionės, juogreičiausia prisiskubino prie galo, ir pareiškė: "Negahs iškešti bei toleruoti tai, ką Vitaitis pasakė." Pradėjo šaukti: "Aš nesutinku, nesutinku su p. Vitaitis nuomone!" Ir kryžiavojosi, jog Lietuvoje viskas gerai, tvarkoj, Lietuvos valdžia gera. Netaip baises ima ir iškelia įvairius suokalblius, tartatis, papildytus prasižengimus. O studentai bandami nieku kitu kaip tik tais pačiais "smertelnais" žmoneliams, ir tų gyvenimo patvarkymų neapsilenkia. Jų "misterijai" ir galas ateina. Jų partvyškusimas ir gi pasirodo: yla išlenda iš maišo, na ir ką padarysi.

Štai kaip tų "misionierių" kaukė pati nusilupa ir štai kaip brooklyniečiams tenka jų tikras veidas pamatyti. Birželio 30 d. brooklyniečiai 99 nuoš. sandariečių didžiūm) rengia Dr. M. J. Viniko išleistuvių vakarienę. Net daugeliui vakarienių rengimo komiteto narių nežinant kokiū būdu ant programos atsiranda ir vieno tų studentų, K. Marčiulionis, vardas. Vakarienių kilni. Daug gražios ir inteligentiškos publikos. Vakara veda studentų karštasa rėmėjas, "Vienybės" redaktorius J. O. Širvydas. Lyg tyčioms pirmuoju kalbėtoju statoma "Tėvynės"

Ir matot! Yla iš maišo išlindo.

Ir išlindo ji truputį pervėlai. Kuomet mums iš Lietuvos įtekmingi žmonės apie šio misionieriaus "pažvalgas" ir misijas rašė, prašė jų neremti, sakė, kad jie yra mums svetimi gaivalai, tie gaivalai lapės gudrumu šliejosi prie sandariečių pašonės, sakėsi jų žmonėmis esą, ir su jų pagalba rinko iš geros valios amerikiečių (daugiausia sandariečių) aukas. Kuomet betgi tų aukų pusėtinai pasirinko, kada jau misija baigiama, jie juos alėidžia, jie jiems bereikalingi, jie meta į juos nusimautas savo per ilgoką laiką dėvėtas kaukes ir sako: "Štai mes, pasižiūrėkit!"

Platesnių aiškinimų kas jie yra, nereikės. Naturalus dalykas: partijos žmogus užsigauna tik jo sekamų vadų priminūs nusikaltimus. Kadangi Marčiulionis, drašiai dabar galima sakyti, kaipo krikščionis demokrat, pasijuto partiniai užgautas, sudrebėjo. Jis neiškentė net ir ten, kur istiesų panašiu kaukė nusimauti nepriderėjo. Bet ką padaryti, kada jausmai užgauti, reikia atsikirsti, reikia savo vadai apginti. Ir jis tai padarė: užtarė savo geruosiū krikščionis demokrat, ir tuomi aiškiai pasirodė, kuomi jis yra.

O mums, Amerikos lietuviams, dar kartą bus aišku sekami dalykai. Pirmą, kad tuos (ypač tuos, kurie dirbo "kulturos" darbą sykiu su Neo-Lithuanijos studentais) apgavo pora vaikagalių, pasirinko sau aukų ir išvažiavo iš kr atvažiavę, ir pasiliko tuomi, kuo jie buvo. Antra — jog žinios, kurias teikė įtekmingi žmonės kaip mokytojai žygelis, ir kiti apie šių studentų "priklausomybę" ar "nepriklausomybę" buvo teisingos. Ir trečia — dar kartą pasimokėmė, jog reikia apsižiūrėti ką mes savo aukomis šelpiame.

Kaip ne kaip, šiandien gal Neo-Lithuanijos studentai-pasiuntiniai iš mūsų juokiasi, vienok bus diena, kuomet ir daug svarbesni reikalai skaudžiai nukentės. Kartais kad ir geros valios žmonėms, net ir tikrai remiamiems misionieriams pas mus vykstant, mums vis rodysis, jog jie apsikaukiavę, jog juos reikia tyrinėti, jų šalintis, jiems nieko neaukauti...

Smagus bet gi tas faktas, jog yla iš maišo išlindo...

Sandarietis No. 1.

CHICAGO, ILL.

A. Luko išleistuvės, Adv. Gugis esąs "bepartyvis."

Vienas is veikliausių vietos Sandariečių pagaliau nutarė grįžti į Lietuvą ir ten apsigyventi. Juom yra Adolfas Lukas, būvęs A. L. T. Sandaros 25 kp. pirmininkas.

Birž. 28 d. Chicagos Sandariečiai surengė gerb. Lukui išleistuvių vakarienę. Reikia pasakyti, kad Lukas, gyvendamas Chicagoje visada dalyvavo visuose lietuvių veikimuose. O ypač dirbo Sandaros labui. Dėl to tai buvo labai nesmagu, kad nepasirodė nė vienas Sandarietis daktaras tame vakare. Dar nesmagu buvo, kad vakaro vedėja p. Zolpienė pirmiausia perstatė kalbėti tula Baltų, kuris yra klerikalas. Jisai nieko nežino apie Sandarą ir nėra dalyvavęs bendram veikime su p. Luku, tai ir negalėjo nieko gera pasakyti. Ir nepasakė.

Po juom sekė dviejų Sandariečių kalbos: Stankausko ir Valančiaus, kuriuduo jautriai ir įspudingai išsireiškė. Valančius dar įteikė lėpą. Lukui dovaną nuo Sandaros 25 kp., auksinę plunksną ir pypkę. Valančius liepė jam su pypkę rukti, o su plunksna rašyti į "Sandarą" žinių iš Lietuvos.

Po Valančiaus kalba buvo pašauktas kalbėti adv. Gugis,

"Naujienu" sulas. Čia teko nusiškebėti kokiais išrokovimais tas paukštėlis užklydo į Sandariečių tarpą. Gugis pradėjo teisingai, kad girdi jis esąs bepartyvis, jam partijos nerupia. Jis esąs bizniui atsidavęs ir tt. Tai kažin kokios jo "Naujienu"? Kam jos atsidavę: bizniui, ar marksizmo platinimui? Matoma, kad pasilikęs pustuzinis lietuvių iš vardo socialistų Chicagoje palengva skverbiasi į Sandariečių parengimus ir mano pamaži vėl susižvėjoti sau naujų pasekėjų. Bet Sandariečiams nėra mažiausio reikalo bičiuliauti su tais ponais. Nes jie pliki — be minios. Sandariečiai gi turi su savim gerą skaičių pasekėjų, taip pat turi savo laikraštį "Varpa." Tat lengvai gali apseiti be likusių socialistų bile kokiame veiki, me.

Toliau sekė kalbos adv. Kodžio, Krukonio, jauno Sandariečio Vaidylos, Grišiaus, Rugio ir ant galo paties gerb. Luko. Visi linkėjo išvažiuojančiam kuogeriausios kloties. O Lukas sakė, kad daugiau nebemano sugrįžti į Chicago. Toliau mano gyventi ir veikti Lietuvoje.

Vakaro rengėjais buvo Zolpienė, Sandargienė, Katkevičienė ir Vilkas. Vakaras buvo gana pavykęs. Tik partartina Sandariečiams griežtai nusistatyti savo partijos ribose ir daugiau nebeužiimti su kokiais ten "bepartyviais," klerikalais, arba socialistais. Jie ne mūsų žmonės ir todėl mes negalime gelbėti, kad visuomenė išstumė juos iš savo tarpo.

Chicagiečiai pasitenkinę "Sandaros" permaina.

Praeitais "Sandaros" numeris pasiekė Chicago net ant ketvirtos liepos. Sandariečiai labai nusidžiaugė gavę nesuvėluotą organą. Taip pat Sandariečiams patiko redaktoriaus ir sekretoriaus vedamas darbas.

Halstedietis.

LSS VIII išvažiavimas.

Liepos 6 d. keletas žmonių, kurie dar tebesivadina save socialistais buvo išvažiavę į Beverly miškus, neva savo "Sajungos" vardu. Tų, kurie vadinas socialistais buvo apie pustuzinis, paskui apie tuzinas "Naujienu" darbininkų ir keletas šiaip sau žmonių. Bet kada prasidėjo prakalbos, tai susirinko apie penketas desėtkų klausytojų. Nes kas sekmadienį atvažiuoja į šį mišką daugelis lietuvių.

Kalbėjo Grigaitis, kuris raudodojo, kad Socialistų Sajunga, kaip muilo burbulas, susprogo. Jisai kvietė, kad "paklydę avėlės" susiprastų ir grįštų atgal į jo Sajungą. Bet žmonės tik šypsojosi, o kaikurie dar ir atsiliepdinėjo: "Eik, eik!" Baigk, baigk!"

Susipratęs.

BALTIMORE, MD.

Lietuvis vaikas prigėrė.

Birželio 29 d. ištiko Baublių šeimyną nelaimė. Jų sunus Albertukas, šešių metų amžiaus prigėrė Mally Creek upėje. Jisai žaidė prižištoje prie kranto valtėje ir kažin kaip paslydo į vandėnį.

M. L.

WORCESTER, MASS.

Vaidzėlis iš SLA. 57 kp.

Praeitais ir užpraėjais metais į vietinę Susivienijimo kuopą pradėjo pastebėtinai grūstis bolševikėliai, tartum prieš kažin ką. O kada prisiartino valdybos rinkimai, tai jų prigužėjo pilna svetainė ir jie turėjo specialiai atsipaudžinę kortelių, ant kurių buvo nurodoma už ką balsuoti. Bet vistiek didžiūma tapo išbal-suota į valdybą Sandariečių.

Vėliau prisiartino rinkimai delegatų ir praėjta seimā. Šį kart

vėl prisigrudo žmonių pilnutėlė svetainė, apie kokie septyni šimtai. Pasirodė, kad ir rusas vienas radosi. Sandariečiai budami užsiėmę rengimu Sandaros ir T. M. D. seimų neturėjo laiko daug prisirinkti. Todėl šikart bolševikai laimėjo; jie išrinko delegatus iš savo žmonių: Salaviejų ir Naviką. Bet išrinkus pasirodė, kad Navikas suspenduotas už neužsimokėjamą duoklės. Dabar vėl iškilo mažas triukšmelis. Buvo knygų peržiūrėjimas ir tt.

Bet ant galo tiedu bolševikėliai nusibaladojo į seimā. Ta proga juos džiugino, nes jie manė, kad Seimė bus jų didžiūma ir jie galės praveisti nutarimus palei savo norą. Tačiau vyrukai apsilvilė. Seime tapo visiškai suvaryti į ragą.

To dėlei delegatai parvažiavę, išduodami raportą, kaip išmanydami bandė pašiepti Sandariečių veikėjus, kurie dalyvavo seime. Ir doru raportu išduoti bolševikėliai negalėjo. Matyt, buvo jiems gėda prisipažinti prie teisybės.

Sandariečiai dabar gana gardžiai pasijuokia iš jų; jie gi kramtos pirštus ir gelanda dantis. Lietuviai, kuriems rupi Susivienijimo gerovė, turėtų prisaugoti juos.

J. J. Krasinskas.

BRIDGEPORT, CONN.

Pas mus yra daug visokių pašelpinių draugijų ir šiaip labdarinių kuopelių, kurių tarpe randasi ir Dramos dailės draugija, kuri tapo suorganizuota per pasidarbavimą draugų D. V. Stasiunaičių, su pritarimu dailę mylinčių 1921 m. 14 d. kovo. Nuo tos dienos D. D. D. nesėdi, rankas nuleidus, bet dirba neutiltanciai dėl lietuvių visuomenės labo. Nors buvo visokių persekiojimų ir visokių kliūčių, bet D. D. Draugijos narės ir nariai nekrepė atydos ant to ir varė savą darbą pirmyn.

Bridgeporte buvo linksmi laikai kada gerb. J. J. Šiaučiūnas gyveno, ir kada Spindulių Choro dainų aidas skambėjo mūsų ausyse, kada jie savo puikiais koncertais, puikiais teatrų lošimais žavėjo mus. Šiandien gi iš dramos dailės draugija auga į didelį medį, sklaidžia plačiai šakas ir leidžia šaknis giliai. Tas medis yra tautiškas Choras, kurio jau senai buvo pageidaujama. Šis Choras pasivadines D. D. D. choras po vadovyste gerb. A. Sakalausko, kuris yra gerai susipažinęs su muzika ir puikiai lavina minėtą chorą. Stebėtina, kad jį taip trumpą laiką choras susidedas iš apie 35 ypatų ir jau liepos 27 d. rengiasi D. D. Draugijos išvažiavime sudainuoti keletą gražių dainelių. Todėl, broliai, ir sesutės, jeigu jau pas mus randasi tokia skaitlinga grupelė, kodėlgi neprisidėti ir kitiems prie to puikaus darbo, ypatingai jaunimui, kurio yra nemažai? Brangus jaunime neatidėliokit ir netrukdykit brangams laiko, nelidėkit vaikščiodami be tikslo, rugodami, kad nėra kas veikti. Neslėpkit savo talentų, savo gabumų, neslopinkit savo jauną sielą, kuři galbut veržiasi prie kokio prakilnaus darbo. Kviečiam ko skaitlingiausiai stoti į mūsų eiles.

Negaliu praleisti neištareš keletą žodelių ir į senesnius, tėvus ir motinas, kurie auginate, arba jau esate užauginę sunus bei dukteris. Skiepykite į jų širdis lietuviškumą, neleiskit, idant jie ištautėtų, užmirštų savo prigimtą kalbą. Todėl broliai ir sesutes, idant neužmiršus savo tautos, savo prigimtos kalbos, žengkim su mūsų veikiančiais broliais ir sesutėmis, žingsnis po žingsniu būvo nurodoma už ką balsuoti. Bet vistiek didžiūma tapo išbal-suota į valdybą Sandariečių.

Vėliau prisiartino rinkimai delegatų ir praėjta seimā. Šį kart

gos; lai išgirsta mūsų aplinkiniai kaimynai, kad ir Bridgeporte lietuvių nesėdžia rankas nuleidę. Vienas iš Choristų.

"BEDARBIAI ČIA SUSAUDOMI."

(Tąsa nuo 3 pusl.)

—Paprastai.

—Turit daug duonos?

Jis nusišypsojo ir nuėjo sau. Aš išėjau išilgai sodžiaus, kurio gale pamačiau prie mažos lauzynės dvi iškasas. Viena: "Duonos galima gauti už pinigų." Kita: "Bedarbiai čia susaudomi."

Aš nudžiugau neišpasakytai, kaip kvailas vaikas.

—Ei! Ei, aš bedarbis! —ėmiau šaukti.

—Ei, ar girdit? Aš bedarbis!

M. Baukas.

VAIKŲ SKYRIUS.

AUKSINĖ TABOKINĖ.

Vienas pulkininkas, bevalgant prie stalo, parodė savo svečiams karininkams naują, labai gražią aukso tabokinę. Po valandėlės užsimanė jį paustyti tabokos, — ieško po visas kišenes, bet tabokinės neberanda. "Kur dingo mano tabokinė? klausia jįsai nustebeš. "Apsižiūrėkite, tamstos, bene busite kuris netyčia į kišenę įsidėjęs?"

Visi tuojau sustojo ir išvertė kišenes, bet tabokinės nerado. Tik vienas jaunas karininkas, lyg susigėdęs, sėdėdamas vietoje, tarė: "Aš savo kišenių neveršiu: užteks garbės žodžio, kad tabokinės neturiu." Karininkai šnairiai į savo draugą pažiūrėjo ir išsiskirstė; kiekvienas manė jį vagi esant.

Kitą dieną pasišaukė jį pulkininkas ir tarė: "Tabokinė atsirado. Mano kišenėje buta iširusios siulės, ir ten jos buta užkriusios už pamušalo. Bet sakyk man tamsta, kodėl nenorėjai parodyti savo kišenių, juoba kai visi kiti karininkai tat padarė?"

Karininkas atsakė: "Tamstai tik vienam, ponas pulkininke, galiu prisipažinti. Mano tėvai beturčiai. Užtat aš atiduodu jiems pusę algos ir pietums nevalgiau nieko šilta. Kai aš buvau pakviestas pas tamstą, mano pietūs tebebuvo dar kišenėje, ir man butų nesmagu buvę, jei beverčiant kišenes butų rasta dešra ir gabalėlis juodos duonos."

Pulkininkas susigraudinęs tarė: "Tamsta esi labai geras sunus! Kad juo lengviau galėtum tėvus ir toliau šelpti, pietus valgysi kasdien pas mane." Paskiau jis sukviėtė visus karininkus į iškilmingas vaišes, patvirtino prieš juos jauną karininko nekaltumą ir, reikšdamas savo pagarbą, padovanojo jam savo auksinę tabokinę.

Vertė Dr. K. Jokantas.

Moteris ir Šuo.

Iš netinginių kilties

Šuo lojo ant vagies,
Vargo visą naktį;
Ponui mėgą sugaišino,
Poni barės, lupt ketino,
Nedavė nei lakti.

Antrą nakt' šuo miegojo
ir vagies nelaukė.

Vėl vagis aplankė dvarą,
Išnešė daug pono gero;
Poni šunį pasitraukė,
Plakė, kam nelajo.

Margalis.

Gimtinė.

Malonus lizdas paukšteliiui,
Kurį tėvai jo supynė;
Meili ta gryčia berneliui,
Kur jo tėveliai, gimtinė.
Svetur nors šildo saulutė,
Nušviečia dangų mėlyną:
Meiliaus bet ten, kur matutė
Mus užsupo ir užaugino.

Margalis.

MOTERŲ SKYRIUS

PERSISKYRIMAI.

Neseniai šitam skyriuje p-nia Petraitienė pakėlė persiskyrimų klausimą. Jina nurodė, kad persiskyrimai pačina nuo to, kad poros vedasi nelygaus amžiaus, arba nelygaus moksio bei išsilavinimo drauginiam apsiėjime. Galbut tame yra daug teisybės. Bet svarbiausia priežastis gal bus mum nematoma. Aš čia ir bandysiu pajudinti tą priežastį, nors apie ją dar beveik tyloma.

Mano užsiėmimas yra toksai, kurio dėlei turiu gyventi viešbučiuose ir mainyti viešbučius kas savaitę arba ir dažniau. Tat, su prantama, man tenka susidurti su visokiais žmonėmis, su visokiais pakeleiviais ir prisiklausyti visokių kalbų ir nuomonių. Pasitaiko išgirsti ten ir netikėtų atsitikimų, kurių neišpuola čia ir minėti. Pasitaiko išgirsti, kad va tame ir tame kambaryje gyvena vedus pora; o tam kitam kambaryje gyvena vienas vyras. Tos poros moteris ką tokio turi su tuom vyru. Praeina keletas dienų ir ta moteris jau priklauso tam kitam vyrui. Slaptu pasiūlymu savo vyro, arba viešai pareiškia jam, kad ji viską pertraukia su juom, kad jina eina jau su tuom kitu. Paskui vėl koks liuosas gyvenimas eina tarp nevedusių, ypač tarp artistų. Jie šliubinį ryšį rodo visai pamišę. Rodos jo ir nebutų. Jie suseina dienai-kitai, arba keilioms savaitėms, visai nesirupindami kas bus ryto, su kuom teks gyventi rytoj. Jai pasitaikė patogesnis, jina nueina su juom, tą palikus. Jam pasipynė gražesnė, jisai vedžiojasi jau tą; ana tegu eina kur jai patinka. (Kai kada gal aš prisiruošiu parašyti į "M. S." šokių-tokių vaidelių iš viešbučių gyvenimo.)

Sitai imant domėsin, rodos, reikia sakyti, kad kas nors kitas verčia poras prie persiskyrimo.

Šiandien sakoma, mes gyveną dvidešimtą šimtmetį. Gyveną pakylusios kultūros, civilizacijos šimtmetyje, kur senos mados seni padarai, senas užsivedimas nubraškėjo į užmirštį. Šiandien mes turime viską naują, viską sulig "stailės." Mes nebeimam mėšą su pirštais, mes nebenešiojame šimtakvoldžių ir tt. Bet vyro ir moters ryšiai? Ar jie nauji? Ne. Porų susituokimas tas pat, perėjęs iš senų amžių. Šliubas, seramonijos, etc. tie patys.

Taciau sakoma, kad nieko amžino nėra, kad kas gimsta, tas turi ir mirti. Tai, reiškia, ir šliubas kada nors turės mirti. Ir toksai porų gyvenimas kada nors turės mirti. Ir ar tik ne dabar prasideda tas mirimas? Ar tik nedabar einama į naują erą, į naujus ryšius tarp vyro ir moters? Man taip rodos. Sunku tokie dalykai pamatyti, kol jie pilnai neįsiskunija. Bet amžinai tokie tarp vyro ir moters santykiai negalės pasilaikyti. Kada nors jie pasikeis. Kada nors turės gimi nauji. Dabar gal ir pradeda gimi. Dabar gal musų ir einama į naują ženatvės paprotį.

Koks jis bus negalima pilnai ir teisingai iš kalno pasakyti, bet nesunku spėti. Greičiausia prie jo bus žiurima, kad moteris pasiliuosuotų nuo vyro, o vyras nuo moters. Jie gali kartu gyventi, bet nieks neturi juos surišti amžinai. Jei kuriam jų atsidodo toks gyvenimas, jis ar ji turi turėti pilną teisę pasieškoti sau kito draugo, ar draugės. Dabar rodos prie to ir einama.

Kaip kiekvienas daiktas atsidosta kada jis yra visur ir visada prie tavęs, taip turi atsidosti ir vienas draugas, ar draugė. Bent man taip rodos.

Mes negalime būti tikri kad

neateis gadyne, kada bus juokiamasi iš dabartinių musų tarp vyro ir moters ryšių. Dabar mums rodos gražiausias, švenčiausias daiktas. Bet buvo daug tokių daiktų ir praityje, tačiau šiandien mes iš jų juokiamės.

Vėjų Sesuo.

MOTERIMS.

"Imbero duona."

Pamėginkite išsikępti "imbero duonas." Ji galima iškępti šitaip:

Du ir pusė puoduko miltų, Šaukštas sviesto, Du šaukštai drėgno cukraus, Pusė šaukšto sutrinto imbero, Šaukštukas kvepiančių pipirų (angliškai vadinamų "allspice"), Vienas kiaušinis,

Pusė šaukštuko kepimui sodos (vadinamos "bicarbonate of soda")

Puoduką tikro sirupo (mole-so), Truputis saldaus pieno.

Sumaišyk miltus, cukrų, pipirus; užkaitink sirupą su sviestu. Įmušk kiaušinį į miltus ir cukrų. Paskui supilk sirupą ir sviestą. Sodą ištirpdyk šiltam piene. Paskui viską sumaišyk. Gerai, per keletą minučių suplak tą tešlą su mediniu šaukštu. Kepk blėkniame inde, sviestu išteptam koki 30 ar 40 minučių. Žiurėk, kad nebutų perkaršta.

Surio pudingas.

Nemažas puodukas duonos plutų,

Du šaukštai smulkiai supiausyto surio,

Pusė šaukšto sviesto,

Pusė šaukštuko druskos,

Šaukštas sausos muštardos,

Gerai suplaktas vienas kiaušinis.

Ant suplakto kiaušinio užpilk nemažą puoduką šilto pieno, gerai sumaišyk ir užpilk ant duonos plutų, surio, ir tt. Paskui kepk kokį pusvalandį sviestu ar taukais išteptam inde.

P. M.—kienė.

JAUNO VAIKO ŽAISLAI IR MANKŠTINIMASI.

Kuomet tik kudikis pradeda judėti jo žaislai ir mankštiniamsi prasideda. Sveikas kudikis mankštiniamsi jo darbo valandomis. Jis blaško savo rankas ir kojas. Jis išskėčia ir suglaudžia rankas, ištiesia ir sukinėja sprandą. Vėliau jis išmoka rėplioti, ir tuomet jis laksto beveik kiekvieną minutą kol tik jis neužmiega. Jis lipa, siekia, tampoši, kelia ir neša. Nežinant, jis tvirtina savo kaulus ir muskulus mankština, kas augimui ir reikalinga. Kudikis, kuris yra suvystytas arba tampriai apdrengtas, arba taip apsuptas, kad jis negali judėti, jo kuniukas negali gauti užtektinai mankštiniamosi. Rėpliojantis kudikis turi turėti paskirtą sau vietą, kur jis galėtų judėti aplinkui, ypatingai tuomet, kuomet nėra kam jo saugoti.

Yra puikus dalykas, jei vaikai gali turėti atskirą žaidimui kambarį. Netiktai baldams yra sveika, bet vaikas jaučiasi turįs nuosavas teises ir vietą, kukrioje jo šeimyna yra priversta pagerbti jo žaislus ir kitokius daiktus.

Kalbant apie vaikams atskirą kambarį žaidimui, nėra geresnės vietos jiems žaisti, kaip lauke. Prie namų reikia parengti tinkamą vietą vaikui žaisti. Jei tokios nėra, tuomet reikia išvežti į parkus ir laukus.

Jei ir yra kiemas ar vieta kur žaisti, mažai vaikų dažnai nenori būti lauke, atskirti nuo motinos, todėl jiems reikalinga žaislų, smilčių vidurkai, saugios supynės, minkšti svaidiniai, kaladukės nameliams statyti ir kitokie dalykėliai, kuriuos vaikai mėg-

sta. Smilčių dėžės gali būti padėtos ant porčių. Mažiems vaikams už tai nieko nėra malonesnio. Daugelis vaikų pilnai pasitenkina ilgiausias valandas žaiddami smilčių dėžėse.

Vaikas atranda daugiau malonumo turėdamas sauja "clothespinų" arba špulikių siulų negu nupirktais žaislais. Geriausi žaislai vaikams yra tie, su kuriais jie turi ką nors daryti. Mekaniniai žaislai tik laikinai juos nubovina, o paskui jie ieško, ar do, norėdami surasti kas juos judina arba varo. Geriausi žaislai yra tie, kuriais žaidžiamas jis gali pavartoti savo mintį, vaizduotę, kaladukas namelių statymui, žiurnalai iš kurių jie gali paveikslus iškarpyti, juodlentės, popiera, molis lipdymui, vagonai, lėlės ir baldai, žmonės ir gyvuliai miniaturoj. Tarp mekaniškių žaislų, geriausi yra traukiniai, jei juos vaikai gali naudoti savotoj kombinuotėje. Svarbu, kad vaikai būtų paliekama pačiam ką nors daryti. Tokiu būdu, pas jį įsidirba prigimti gabumai, individualybė iniciatyva.

Šis principas dar nereiškia, kad vaikui nereikia duoti medžiagos, sugestijos ir kokių nors instrukcijų prieš žaislų. Reikia vaikui parodyti, paduoti supratimą kaip su tokiau ar kitokiu žaislu žaisti. Tėvai dažnai duoda vaikams daugybę žaislų, bet ne-

kreipia domės į tai, kaskd jiems reikia svarbiausios medžiagos, tai yra inspiracijos ir supratimo, kas duoda pradžią mokslui, ką nors suzinoti lengviausiu ir tikriausiu keliu.

F. L. I. S.

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignatas Stankus
1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

SUNKUS DARBAS
netenkia nei vienam, esančiam geroje fizikoje padėtyje. Užaišyk savo tvirtumą masuodamas savo muskulus kiekviena vaiko einant gulti. Ištrinkite gerai su senai žinomu ir patikimu ir ISVENGKITE nuovargio, skandamų muskulų ir deginančių pečių. Bukit tvirtu ir sveiku tuomet joks darbas jums neširodys niekuomet perunkus. Nei viena atsargi šeimyna negali būti de bankos šito linimento. Nėra tikrasis, jei neturi INKARO vaistaženklis.
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Tautinė Idėja Istorijos Šviesoje.

Tai yra Daktaro D. ALSEIKOS parašyta knyga, 125 puslapių, kurią išleido mūsų broliai Vilniečiai. Knygoje peržvelgiama Lietuvos Istorija ir visi pergyventi sunkūs vargai. Tų knygų gavome tik 30 egz., kurios kaina \$1.00, Kuris šią knygą pirks, tai bus kaip parama Vilniečių lietuvių, nes pinigus pasiūšime Vilniečiams. Tad pasiskubinkit ją įsigyti, nes tik pirmiems bus proga. Tad siųsk dolerinę laiškę, nes Vilniečiai laukia musų pagelbos. Gavę pinigų prisiūšime knygą.

SANDARA

327 E Street, So. Boston, Mass.

Thomas J. C. abelus

LIETUVIS ADVOKATAS

Kartu su įžymių advokatu H. P. Roche, perkėlė savo ofisą į naują vietą: National Bank Building, Main ir kampas W. Main Sts., Room 311, New Britain, Conn. Lietuviai kreipkitės prie savo tautiečio, kur galėsite atlikti savo reikalus savo kalboje. (23)

Kam Naudoti Castor Oil Kad

TAK-A-LAX

Toj linioj liuosuotojas. Jis priimnus gerti ir duoda geras pasekmes dėl jaunų ir senų.

MUTUAL PHARMACAL CO.

3 už 10c. Boston, Mass. 24 už 25c.

MENUSIGASKIT—JIS TIK IEŠKO BAMBINO

Jis žino kur motina laiko Bambino—jis žino, kad jis jo nori. Kudikiai Bambino reikią tiek, kiek išėmimas iš šėpos skanios vaisių kešės.

BAMBINO

Reg. S. V. Pat. Blury

yra nepavojingas—pasekmingas—saldaus skonio vidurių paluosuotojas. Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiau. Jei jusų kudikis neramus, turi aptrauktą liežuvį, negali ramiai miegoti, labai verkia tarsi skausmų kankinamas, tai išvalykite jo sistemą su lengvu vidurių paluosuotoju, tokiu kaip Bambino. Jis jį ims su noru ir daug geriau jausis nuo jo. J kelias valandas nemalonūs simptomai turės pranykti.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th Street, BROOKLYN, N. Y.

Ruffles
MOTERIMS IR MERGINOMS!
Gal jūs turit Geltonus plaukus! O tai jus plaukai yra juodi! Ar kasdieniū Rudi, ar Anišinės parvos: Išsavi plaukai ar Visiški Raudoni! Vienok nežinint kokios spalvos jie nebutų, neiešk plauksianoms sumaitinti jų graunio!
Ruffles atliek tai, jei jus tik laika nuo laiko juos naudosite. Nešitina ar jus savo plaukus dar išsivalyt grįbtus į šėpą, ar sugrįbtus į mušną, ar gal jau esit trumpai modėrte, vienok jus nurašite daleisti, kad nešvarios, ištrike plauksian sąnalytų juos švalinti! Jums nraudės bentis nematomo detei nedejimo ir besalpinio galvos ovas, jei naudosite Ruffles.
Netikėtit smeg žolūži. Nusipirkit 05c. bonką ir paties peršikrinkite, kad Ruffles yra mirtinu priešu pleiskanų ir kartų yra paklaunus "šėpų tonku, kokį tik kada esate naudoję! Galima gauti aptiekose.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nušėmiamam kainam, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėntosio reumatizmo, nuo anemijos, nuo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sudėkykite pinigus ir sveikats. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarąsime kruogariams. Pabaukiame geriausius daktarus per telefoną visai šėdyk.
D. CABITT.
BOSTON, MASS. 100 SALEM STREET.

Reikalingi Agentai.

Vyrai, moters arba merginos, seni arba jauni visi yra tinkami tam darbu. Nereikia sugaišt nuo kasdieninio savo darbo. Vientik vakarais pašvenčiant po pora valandų laiko kiekvienas gali užsidirbti nuo \$50 iki \$100 savaitėje. Darbas geras ir kiekvienam galimas. Kaip galite greitai atsiskaukite į Sandaros Administraciją. Pirmutiniai visada turėsite pirmenybę.
SANDARA
327 E St., So. Boston, Mass.

"DIRVA" PERSIKELE NAUJON VIETON.

"DIRVA"

Mokslo, Literatūros ir Politikos Savaitraštis
Išėina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.
Prenumerata metams ... \$2.00
Lietuvon metams \$3.00
Pusei metų pusė kainos.
"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.
"DIRVA"
3352 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

SUSIVIENJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$245,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nartai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" duona ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 ir sąvaite.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJAS SAVAITINIS AM. LIETUVIŲ LAIKRASTIS.

"VARPAS"

EINA KAS ŠEŠTADIENIS.
Kaina metams Suv. Valst. \$2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50
Jei nori pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, tai skaityk "VARPĄ" kuris, nieko neužkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Idėk į konvertą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiųsk "Varpo" Administracijai, o gausi jį.
"V—A—R—P—A—S"
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1234.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasutėje.
NAUJIENAS leidžia darbe žmonės darbe žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Bismis Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie vėlprenermeros NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.
NAUJIENOS
1789 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

SANDARIEČIŲ PIKNIKAS. Dar šis-tas apie N. A. Apskr. Sandariečių pikniką.

Liepos 4 d., kaip jau buvo rašyta, Naujosios Anglijos, Bostono, Worcesterio ir kitų mažesnių kolonijų lietuviai, turėjo savo pikniką Waushakum parke, Framingham, Mass. Apie tą pikniką būtų galima labai daug kas parašyti ir išrodinėti kaip aukštai Sandariečiai pakilę ir kaip labai išgalėję Naujojo Anglijos, bet taupant laikraščio skiltis negalima tas padaryti.

Tiek žmonių sutraukti ir tiek biznio apyvartos padaryti, kaip tai buvo kalbamam Sandariečių piknike, galima tik labai tvirtai organizuotam kunui. Toksai didelis pikniko pasisekimas rodo, kad apeliokės Sandariečiai yra ant tiek prasivalinę politiniam susipratime, ir ant tiek įtekminti visuomenę, kad prieš juos negali pasirodyti nė komunistai, nė vyčiai. Toj apeliokėj jie patys pirmieji.

Naujai patekusiame į šį Sandariečių ratą tikrai įspudingai viskas reiškiasi. O ypač buvusiam piknike. Pas visus gražus upas, tvirtas ir prakilnus upas, gražus nerai, malonus draugingumas. Milžiniškas Waushakum sodas užsikimšęs minia. Ypač pastebėtina tas, kad taip daug čia augusio jaunimo suplaukia į Sandariečių pikniką. Ir tas jaunimas, ant kiek teko su juom susidurti, ne kunigų jaunimas, progresyvis jaunimas, mūsų jaunimas!

Paskui Sandariečių pasiaukavimas savo idėjai. Worcesterio ir k. miestų Sandariečiai pirmą kartą susitinka naujus "Sandaros" darbininkus ir sirdingiausiai prisizada juos remti visais galimais budais. Girdi, truksta "Sandarai" raštų, praneškite mūsų kuopai; mes turime raštų. Užeina finansų stoka, praneškite mūsų kuopai, mes pagelbėsime. Pas Sandariečius jau toks nusistatymas! Visi išvieno. Rašantis šiuos žodžius ypač malonų įspūdį gavo iš Worcesterio Sandariečių, su kurių daugiau teko susipažinti: butent, Kraučialis, Gotautas, Kraninškas ir k. tos kolonijos veikėjai.

Daugiau tokių apeliokinių Sandarai! Daugiau tokių žmonių Sandarai! O Sandara netrukus užvaldys visą Amerikos visuomenę! Bostono ir Worcesterio apeliokėje jau užvaldžius!

SO. BOSTONO SANDARIEČIŲ VAJUS.

So. Bostono Sandariečiai jau pradėjo organizatyvų vajų, ir jau darbas eina. Šiame Vajų dalyvauja visi kuopos darbuotojai, kitais žodžiais sakant, visi Sandariečiai, kuriems rupi organizacijos gerovė, ir Sandariečių idealas.

Kol kas organizatyvio Vajaus darbe pirmoj vietoj stovi gerb. S. JAKUBAUSKAS, jo darbo rekordas yra už visų kitų aukštesnis, bet jau kiti žada Jakubausko rekordą šią savaitę sumušti. Tačiau pil. Jakubauskas nėra lengva pralenkti organizatyviame darbe. Gerb. S. Norkunas, ir J. Nauburis, daro pastangų, kad atsistoti pirmon vieton; pamatysime kas bus Championais šiame Vajų.

So. Bostono Sandariečių yra rusistatymu, kad iki spalio mėnesio, atgauti iš Pittsburgiečių savo seną organizatyvų rekordą, tai yra, sumušti Pittsburgo Sandariečių rekordą į trumpą laiką. Valio So. Bostoniečiams!

Reporteris.

EKSKURSIJA.

Praeitą nedėdienį Ukės draugija buvo surengus ekskursiją dideliu laivu, ant kurio leidžiama 1000 žmonių. Ant laivo buvo fokiai ir kiti pasilinksminimai.

Tik lietus truputį trukdė. Tie, kurie turėjo progą dalyvauti ekskursijoje, pilnai pasitenkino jaja. Tie, kurie truputį pasivėlavo, pyko. O dar labiau pyko tie, kurie turėjo iš kalno nusipirktie tikičius ir pribuvo ant laiko, bet tapo neįleisti į laivą dėl to, kad per daug žmonių buvo jau prisigrūdę. Kas ten sakė, kad tikietai būvę dar parduodami prie laivo. Komitetui reikėjo gerai pasižiūrėti kiek tikičių išparduota ir pervirš nebeparduoti. Tada tie, kurie buvo pirmesni nusipirkti tikičius, būtų galėję dalyvauti ekskursijoje.

Mergaitės ir vaikinai, kurie buvo palikti, labai daug kalbėjo laivui nusitolinant. Neviackienė, Pečiulienė ir Bratėnienė, kurios taipgi pasiliko ant kranto laivui nuplaukiant, neverkė, bet gailėjosi, kad neturėjo įsidėję pyčių bei kriaušių.

PARSIDUODA

CITY POINT

3 šeiminų, 14 kambarių namas su maudynėmis, skalbynėmis, pečiais ir tt. geroj vietoj, prekė \$7500, lengvos išlygos.

5 šeiminų su krautuve ir bizniu, ant puikio kampo, geriausioj vietoj City Point, savininkui reikia pinigų todėl parduoda už stebėtiną pigią prekę tik \$16000. A. IVAS,

361 Broadway, So. Boston, Mass

Parsiduoda

Netoli Brocktono parsiduoda gera Farma ir pigiai. Namas 7 kambarių, miesto vanduo, toilettas, vanios ir furnace pečius, bania. 8-nios karvės, 1 arklys, 25 vīstos, visos mašinos su 50 akėrių žemės. Kaina \$6,000. Bankos mortgage'čius \$3,300.

Geležų (Hardware) krautuve Brocktone, biznis gerai išdirbtas per daug metų, savininkas nori parduoti iš priežasties ligos. Geriausi proga įsigyti gerą biznį, pasiskubinkit.

Atsišaukit pas,
C. P. YURGELIUNĄ,
684 N. Main St.,
Montello, Mass.

LIETUVIŲ VALGYKLA

Mūsų Restorante gaminami visoki valgiai. Mūsų Restorantas yra vienas iš gražiausių ir svaiviausių. Kviečiame visus Lietuvos užėiti pas mumis, mes užtikriname, kad busit užganėdinti.

J. N. Saladka, ir Brooks,
Savininkai.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietas ir apeliokės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. I apeliokius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 0183-W.
820 E. Sixth St.,

Tel. So. Boston 3520
Namų Tel. Aspinwall 0870

ADVOKATAS
A. G. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Balga da Universitetu Cornell
University su A. B. G. Wash-
ington Univ. su LL. B.
"Darbininke" Name
(antros lubees)
366 W. Broadway, So. Boston.

PUIKUS KAMBARIAI

Turime 7 gražius kambarius išrandavojimui. Gražioj vietoj. Norinti įsigauti gyvenimui gerą kambari už pigią kainą, kreipkitės pas pp. J. Bratėnus,

61 Thomas Park,
So. Boston, Mass.

Mūsų Daryti Paveikslai Visiems Patinka.

JURGIS STUKAS

Fotografas.

Padarome dailius paveikslus: Vestuvių, Šeiminų ir Pavienių. Užlaikoma visokios rūšies rėmus ir darom didelius paveikslus.

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

Geriausia Pirkti

Namai Cambridge.

3 šeiminų namas po 5 kamb. su visais įtaisymais, kaina \$9,000, lengvos išlygos.

6 šeiminų namas arti Harvard Sq. su visais moderniškais įtaisymais, kaina \$21,000. Geros išlygos. So. Boston, 6 šeim. namas po 4-5 kamb. ant E St., kaina \$8,500.

M. J. KASTANT
Innman Bldg., Innman Sq.
Room 4, Tel. Porter 2179,
Cambridge, Mass.

GERIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam, sumainom namus, ukės, biznius ir visokią privatišką nuosavybę, taipgi skolinam pinigus, perkam ir parduodam MORGICIUS. Apdraudžiame (Inšurinom) visokį turta nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių. Mes visiems suteikiame greitą ir teisingą patarnavimą. Taigi visais viršminėtais reikalais kreipkitės pas

OLSEN'S REALTY COMPANY

409 W. Broadway, Room 3, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0243. Savininkas D. J. OLSEIKA.

John F. Concannon Co.

LIETUVIAI SAVININKAI

PETRAS ROMANSKIS ir V. TRAKIMAVIČIUS.

Geriausio visokios rūšies toniko išdirbėjai. Ant pareikalavimo pristato visur.

92 A St., kampas Third Street, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 3290-W.

Lietuvių Rakandų krautuve Naujoje Vietoje

Dabar mūsų įstaiga randasi

326-328 W. Broadway So. Boston, Mass.

Lietuvių Rakandų Krautuve pasekmingai tarnaudama lietuvių visuomenei išaugo taip, jog prisiejo plėst biznį. Dabar turime dvigubai didesnę vietą, negu pirmiau. Stakas taipgi padvigubintas. Pasirinkimas kuodidžiausias. Mūsų krautuve yra vienatinė lietuvių rakandų krautuve, bet ji yra viena didžiausių So. Bostone. Pirkite pas saviškius, gausite gerą patarnavimą, kainos žemesnės, negu pas kitus. Reikalui esant, kreipkitės pas mus pirmiausia. Viskas namams išforniūti ir papuošti.

ANTANAS AŠMENSKAS, Vedėjas,

Didelis Išsikraustymo

IŠPARDAVIMAS!

Svarbus Pranešimas Kostumeriams.

Taip daug žmonių perka iš mūsų automobilius vardu BUICK ir taip daug ateina pas mus pasitaisyti savo automobilius, kad pagaliau mes buvome priversti pasijieškoti didesnės vietos savo bizniui. Mes dabar nusipirkome kitą namą, didelį, gražų ir su visokiais parankumais. Tas naujas mūsų namas randasi po šiuo adresu: 421 OLD COLONY AVE., SO. BOSTON, ties naujų maudyklių namu ir Columbus parku. Ta nauja vieta turi didelį plečių, kuris užima 60-500 kamputų pėdų. Mūsų naują vietą galima matyti važiuojant Columbia Road, netoli geležkelio tilto einant į Dorchestery.

Pasidare daug išlaidų pirkdami tą naują vietą, mes norime greitai ir kuo daugiausia išparduoti automobilių. Todėl, parduodame daug pigiau, negu mums kainuoja.

Ateikite pažiūrėti sekančių automobilių, kurie buvo vartoti ir kuriuos pertaisėm ir padarėm gerus, kaip naujus:

Buick Sedan Naujai Maliavotas viskas gerai, kaip Naujas	\$900.00
Buick Septynių pasažierių Touring Automobilis	\$450.00
Vėliausis Buick Sedan 1922 m., kaip naujas	\$950.00
1921 m. Buick Septynių pasažierių, naujai maliavotas	\$490.00
Buick 1919 Roadster atnaujintas, kaip naujas	\$150.00
Buick Sedan tik ką naujai maliavotas, Balloon Tires	\$900.00
Buick Sedan 1923, keturių cilindų. Puikus barganas	\$800.00
1920 Buick Touring, kaip naujas, gražiai atrodo	\$800.00
Dodge Coupe, su visais inrengimais 1920, tik	\$550.00
Dodge Touring 1922, gerame stovyj, tik už	\$375.00
Oldsmobile, 1919, Touring, naujai maliavotas	\$275.00
Ford Coupe, 1923, gerame stovyje su Speedometer'iu	\$275.00
1922 Ford Sedan, nauji viduriai, ir padarytas pardavimui už \$1000.00 tik už	\$350.00
Ford Touring 1921, tik	\$175.00
Auburn, 1917, geras, erdvas,	\$150.00
Chandler, 1919 Chummy Roadster labai gražus, gerame stovyj	\$375.00

Naujas 1925 Buicks "The New Six" ir kitoki automobiliai randasi mūsų Krautuvej ant pardavimo. Mūsų agentai yra gatavi parodyti jums bilę kokį automobilių išauksčiau paminėtų. Galite kreiptis prie mūsų dieną, arba vakarais, nedaro skirtumo į Lietuvių Automobilių pardavimo Kompaniją, kuri dabar tuojau išpardavus vartotas mašinas, atidarys dieną ir naktį Motorų Taisymo Stotį: 421 Old Colony Ave., So. Boston, Mass. Kurioje bus galima gaut greitą patarnavimą taisyme visokių mašinų

Motor Sales Company

545 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Telefonas: So. Boston 0376.

REIKALINGAS AGENTAS.

Parduoti senus ir vartotus automobilius. Geros išlygos geram darbininkui. Pageidaujama pardavėjas su patyrimu. Bet duosime atsakymą bile vienam, kuris norėtu mokintis pardavimo (salesmanship).

MOTOR SALES CO.

Buick Sales and Service.
Matykite A. Ivas,
545 E. Broadway,
So. Boston, Mass.

DORCHESTERYJ

6 šeiminų murinis namas po 5-6 kambarius, su visais įtaisymais. Vieta garadžiui, kaina \$26,500, geros išlygos. Taipgi 3 šeiminų medinis namas, kaina \$12,300, įnešti \$3,300.

A. J. NAMAKSY,

395 Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 2340.

NAUJAS

Išpardavimas

Jeigu norit sutaupyti pinigų, atėik į šį išpardavimą dabar. Žiurėk, kad užteimut į tikrą vietą Broadway išpardavimo Krautuve, 167 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Office Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prieš ir už ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išgaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PASAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Dr. H. M. Laidau

GYDYTOJAS, CHIRURGAS

220 Hanover St. Boston, Mass

Telefonas Richmond 0380

Specialistas vyrų ir moterų

slaptų ir chroniškų ligų.

Valandos: nuo 9 ryte iki 8

vakare. Nedėdieniais iki 5 v.

vakare. Patarimai dykai.

Office atnaujintas

Rytis iki 9 val.

Po pietų 1 iki 3

Vakarais 6 iki 8

536 Broadway, So. Boston

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas

Office atnaujintas